

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет природоохоронний
Кафедра водних біоресурсів та
аквакультури

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему: «ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА ТА АНАЛІЗ УПРАВЛІНСЬКИХ
РІШЕНЬ З РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ВОДНИХ
БІОРЕСУРСІВ»

Виконала: студентка 2 курсу, групи МВБ – 22з/ф
Спеціальності 207 «Водні біоресурси та
аквакультура»
Ковтун Ірина Василівна

Керівник к.б.н., доцент
Бургаз Марина Іванівна

Рецензент д.е.н., проф.
Сербов Микола Георгійович

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет Природоохоронний

Кафедра водних біоресурсів та аквакультури

Рівень вищої освіти: магістр

Спеціальність 207 «Водні біоресурси та аквакультура»

(шифр і назва)

Освітньо-професійна програма «Охорона, відтворення та раціональне використання гідробіоресурсів»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри Бургаз М.І

к.б.н., доц.

“ 23 ” жовтня 2023 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

Ковтун Ірині Василівні

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: Економічна оцінка та аналіз управлінських рішень з раціонального використання водних біоресурсів

керівник роботи Бургаз Марина Іванівна, к.б.н., доц.

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від « 16 » жовтня 2023 року № 215 «С»

2. Строк подання студентом роботи 08 грудня 2023 р.

3. Вихідні дані до роботи: джерела наукової інформації, щодо дослідження управлінських рішень з раціонального використання водних біоресурсів.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

Детальний аналіз наявної в літературі інформації щодо методів економічної оцінки, управлінських рішень з раціонального використання водних біоресурсів, тощо. Визначення ступеню вивченості питання.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) Обов'язковими рисунками є ті що ілюструють місце досліджень, графіки та таблиці, які характеризують ті чи інші показники, що використовуються для розрахунків та прогнозів необхідних для вирішення поставлених задач.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
	Немає		

7. Дата видачі завдання _____ 23.10.2023 р. _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів магістерської роботи	Термін виконання етапів проєкту (роботи)	Оцінка виконання етапу	
			у %	за 4-х бальною шкалою
1	Аналіз наукової літератури з досліджуваної теми. Написання першого розділу магістерської роботи	23.10.23 – 02.11.23	87,0	Добре
2	Визначення цілей, принципів та завдань Державного управління водними біоресурсами та дослідження проблем світового рибальства. Написання другого та третього розділів магістерської роботи.	03.11.23 – 12.11.23	87,0	Добре
3	Рубіжна атестація	13.11.23- 17.11.23	87,0	Добре
4	Управління рибальством чорноморськими країнами та раціональне використання водних біоресурсів. Написання четвертого та п'ятого розділів магістерської роботи.	18.11.23 – 25.11.23	87,0	Добре
5	Написання висновків магістерської роботи. Оформлення магістерської роботи.	26.11.23 – 30.11.23	87,0	Добре
6	Перевірка роботи науковим керівником, надання відгуку	01.12.23 – 02.12.23	87,0	Добре
7	Перевірка роботи зав. кафедрою	03.12.2023		
8	Отримання рецензії	04.12.2023		
9	Перевірка роботи на плагіат	05.12.2023		
10	Підготовка презентації	06.12.2023		
11	Попередній захист роботи на кафедрі	07.12.2023		
12	Надання роботи до деканату	08.12.2023		
	Інтегральна оцінка виконання етапів календарного плану (як середня по етапам)		87,0	Добре

Студентка _____ Ковтун І.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____ Бургаз М.І.
(підпис) (прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА ТА АНАЛІЗ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ З РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ВОДНИХ БІОРЕСУРСІВ

Ковтун І.В., магістр кафедри водних біоресурсів та аквакультури

Сьогодні ефективне функціонування економічних, соціальних та екологічних систем у концепті сталого і безпечного розвитку є глобальним імперативом сучасності.

Водні біоресурси є відтворюваними живими ресурсами, обмеженими за обсягом і залежними від стану навколишнього природного середовища, тому аналізу управлінських рішень з раціонального використання водних біоресурсів є, на сьогоднішній день, важливим питанням.

Багато галузей народного господарства потребують втручання держави, але рибогосподарська галузь особливо потребує регулювання та встановлення певних правил зі сторони держави.

Для раціонального використання водних біоресурсів та для ефективного управління рибальством всі країни мають постійно забезпечувати вирішення таких управлінських питань: вивчення стану, державний моніторинг водних біоресурсів; державний облік і ведення кадастру водних біоресурсів; регулювання рибогосподарської діяльності; прогнозування стану запасів і встановлення загального допустимого улову; державний контроль за рибальством, охорона водних біоресурсів і середовища їх існування; тощо.

Робота присвячена вивченню економічних методів та управлінських рішень з раціонального використання водних біоресурсів.

Робота виконана на 75 сторінках, містить 27 рисунків, 3 таблиці та 45 літературних джерела.

Ключові слова: охорона водних біоресурсів, управлінські рішення, економічна оцінка, збалансоване використання, рибальство, рибогосподарська діяльність.

SUMMARY
ECONOMIC ASSESSMENT AND ANALYSIS OF MANAGERIAL
DECISIONS ON THE SUSTAINABLE USE OF WATER BIOLOGICAL
RESOURCES

Kovtun I.V., Master of the Water bioresources and aquaculture
department

Today, the effective functioning of economic, social and ecological systems in the concept of sustainable and safe development is a global imperative of our time.

Aquatic bioresources are reproducible living resources that are limited in volume and dependent on the state of the environment, so analyzing management decisions for the rational use of aquatic bioresources is an important issue today.

Many sectors of the national economy require government intervention, but the fishing industry in particular needs to be regulated and certain rules established by the state.

For the rational use of aquatic bioresources and for effective fisheries management, all countries must constantly ensure the solution of the following management issues: studying the status, state monitoring of aquatic bioresources; state accounting and cadastre of aquatic bioresources; regulation of fisheries activities; forecasting the status of stocks and establishing the total allowable catch; state control over fisheries, protection of aquatic bioresources and their habitat; etc.

The work is devoted to the study of economic methods and management decisions for the rational use of aquatic bioresources.

The work is executed on 75 pages, contains 27 figures, 3 tables and 45 references.

Key words: protection of aquatic bioresources, management decisions, economic assessment, balanced use, fisheries, fishery activities.

ЗМІСТ

ВСТУП	8
1 ЕКОНОМІЧНА ТА СОЦІАЛЬНА СУТНІСТЬ ВОДНИХ БІОЛОГІЧНИХ РЕСУРСІВ	10
2 ГАЛУЗІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ВОДНИМИ БІОРЕСУРСАМИ	13
2.1 Цілі, принципи та завдання Державного управління водними біоресурсами	13
2.2 Заходи щодо вирішення завдань у галузі управління водними біоресурсами	15
3 ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО СВІТОВОГО РИБАЛЬСТВА	18
3.1 Стан природних популяцій гідробіонтів	18
3.2 Заходи щодо створення ресурсозберігаючого рибальства	20
4 УПРАВЛІННЯ РИБАЛЬСТВОМ У ЧОРНОМОРСЬКИХ КРАЇНАХ ..	24
4.1 Болгарія. Управління рибальством у Чорному морі та раціональне використання водних біоресурсів	29
4.2 Грузія. Управління рибальством у Чорному морі та раціональне використання водних біоресурсів	38
4.3 Румунія. Управління рибальством у Чорному морі та раціональне використання водних біоресурсів	46
4.4 Російська Федерація. Управління рибальством у Чорному морі та раціональне використання водних біоресурсів	50
4.5 Україна. Управління рибальством у Чорному морі та раціональне використання водних біоресурсів	52
4.6 Туреччина. Управління рибальством у Чорному морі та раціональне використання водних біоресурсів	57
5 ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗІ РИБОЛОВСТВА ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ ВОДНИХ БІОРЕСУРСІВ	65

5.1	Управління в галузі рибальства та збереження водних біоресурсів	65
5.2	Збереження водних біоресурсів та середовища існування водних біоресурсів	66
5.3	Інноваційні проекти в рибальстві та аквакультурі	67
	ВИСНОВКИ	69
	ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАНЬ	71

ВСТУП

Глобальним імперативом сучасності є ефективне функціонування економічних, соціальних та екологічних систем у концепті сталого і безпечного розвитку. Рибальство, відіграючи унікальну роль у вирішенні глобальної продовольчої проблеми, має очевидну специфіку, що найбільш яскраво проявляється у природно-кліматичній залежності і географічній нерівномірності розподілу ресурсів, його безпосередньому впливі на водну- і біоекосистеми, неконтрольованій рухливості і сезонній концентрації, критичній наближеності до територіально локалізованої інфраструктури та кінцевих споживачів, зумовлюючи, з одного боку, особливості підприємницької мотивації, стратегічної поведінки суб'єктів ринку, їх організаційних структур та бізнесмоделей, а, з другого – багаторівневу конфігурацію досить жорстких інституційно-регулятивних політик та практик. [1]

Багато галузей народного господарства потребують втручання держави, але рибогосподарська галузь особливо потребує регулювання та встановлення певних правил зі сторони держави.

Шляхи підвищення ефективності освоєння ресурсної бази та ріст вилову потрібні для того, щоб підняти рибну галузь держави, так як обсяги імпорту значно перевищують обсяги експорту риби та рибної продукції. Але, на сьогодні, ринок споживання риби та рибопродуктів швидко росте і у держави є можливість його наповнення рибою та рибопродуктами саме українського походження, а також риба є одним зі стратегічних об'єктів, що забезпечують продовольчу безпеку країн Світу.

Саме тому мета роботи полягала у дослідженні економічної оцінки та дослідженні і проведенні аналізу управлінських рішень з раціонального використання водних біоресурсів на прикладі Чорного моря.

Для досягнення мети виконувались наступні завдання:

- Визначити економічну та соціальну сутність водних біоресурсів;
- Визначити цілі, принципи та завдання Державного управління водними біоресурсами;
- Дослідити проблеми сучасного світового рибальства;
- Проаналізувати управління рибальством у чорноморських країнах;
- Дослідити методи державного управління в галузі риболовства та збереження водних біоресурсів
- Розглянути інноваційні проекти в рибальстві та аквакультурі

1 ЕКОНОМІЧНА ТА СОЦІАЛЬНА СУТНІСТЬ ВОДНИХ БІОЛОГІЧНИХ РЕСУРСІВ

Підлягають економічній оцінці й водні біоресурси. До водних біоресурсів належать запаси риби, водних безхребетних, водних ссавців, водоростей, інших водних рослин і тварин. Водні біоресурси є відтворюваними живими ресурсами, обмеженими за обсягом і залежними від стану навколишнього природного середовища. Вони можуть бути мігруючими, басейновими та ендемічними (такими, що належать строго певному місцю).

Риби та інші водні тварини визнаються мігруючими видами, якщо в різні періоди свого життєвого циклу вони можуть перебувати у внутрішніх водах, територіальному морі, на континентальному шельфі, у "виключній" (природоохоронній) зоні, відкритому морі, а також у водах іноземних держав.

Економічна оцінка водних біоресурсів проводиться на основі загального їх допустимого улову, що являє собою науково-обґрунтовану величину річного вилову конкретного виду в певному районі, встановлену з урахуванням його біологічних особливостей.

Залучення до господарського обігу природних ресурсів потребує матеріальних і трудових витрат, тому обґрунтування розвитку рибного господарства неможливе без кількісної та якісної оцінки ефективності водних біоресурсів у натуральних і вартісних вимірниках.

Під економічною оцінкою сировинної бази розуміють систему економічних показників, що комплексно відображають порівняльну ефективність виявлення, освоєння та експлуатації природних ресурсів районів видобутку риби та нерибних об'єктів. Економічна оцінка сировинної бази - джерело первинної інформації для галузевого планування.

Специфічні особливості сировинної бази рибного господарства пояснюють необхідність розчленування розрахунків на два етапи (рис. 1.1).

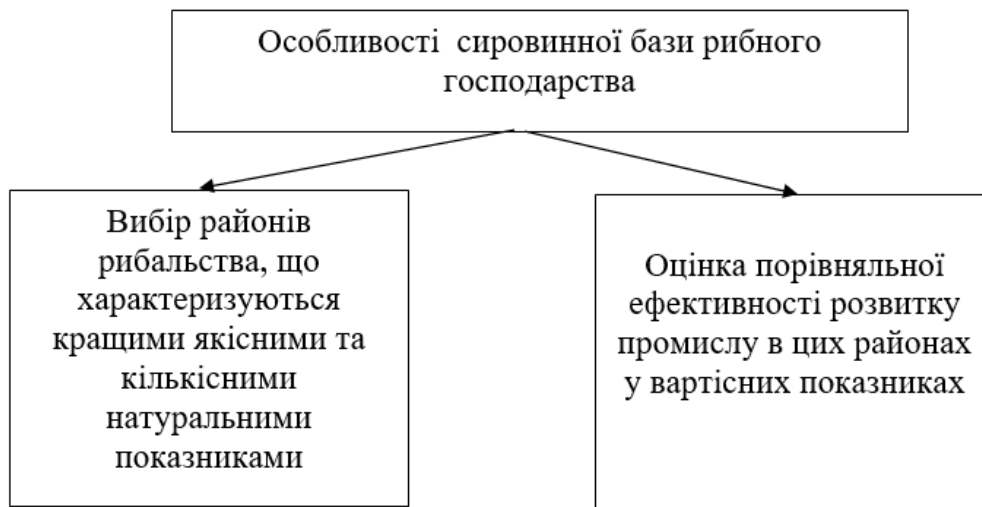

Рис. 1.1 – Схема розчленування розрахунків сировинної бази рибного господарства на етапи

На першому етапі розрахунків усі результативні показники економічної оцінки можна об'єднати в три групи:

- ✓ стан запасів об'єктів видобутку і тенденція до їх зміни (оцінка чисельності промислового запасу, сезонність і площа утворення промислових концентрацій, кількість можливих промислових об'єктів - промислова надійність району промислу);

- ✓ природні умови, що впливають на форми організації промислу (температурні умови, частота повторюваності штормів і туманів, сила і напрям вітру, характер течій і глибин, особливості ґрунтів);

- ✓ організаційно-технічні умови розвідки та експлуатації сировинних ресурсів (віддаленість від портів базування, забезпечення вивезення рибопродукції, забезпечення зняттями лову, організація пошуку риби).

На основі оцінки результативних запасів розраховують такі натуральні показники: норми вилову за типами суден, зняттями лову, районами і періодами промислу, можливу кількість суден за різних варіантів

розміщення. Такі елементи економічної оцінки, як кількість об'єктів промислу, видовий склад уловів і вплив природних умов на можливість вилову риби певними типами суден і знаряддями вилову та інші, складають її якісну характеристику.

На другому етапі розрахунків як критерій економічної оцінки сировинної бази районів промислу приймають величину економії або додаткового прибутку, одержуваного в результаті залучення його в експлуатацію порівняно з іншими районами рибальства. Для порівняльної економічної оцінки районів видобутку риби можна скористатися такими показниками: собівартістю одиниці порівнянної продукції, випуском товарної продукції на одиницю витрат, прибутком або наведеними витратами на одиницю порівнянної товарної продукції.

На основі економічної оцінки сировинної бази визначають галузеву ефективність експлуатації біоресурсів районів видобутку риби та нерибних об'єктів. Підхід до економічної оцінки сировинної бази відкритих водойм з народногосподарських, а не з галузевих позицій особливо важливий під час стратегічного планування розвитку рибної промисловості, коли визначають обсяг і напрямки інвестування галузей рибного господарства та пов'язаних із ним галузей виробництва.

Для економічної оцінки ефективності експлуатації районів океанічного рибальства можна скласти шкалу оцінки економічності кожного з них. За такою шкалою з достатнім ступенем точності можна робити попередні опрацювання розміщення флоту за районами промислу. Шкала економічності може бути виражена на основі показників витрат на видобуток і обробку риби і транспортні витрати на доставку рибної продукції в пункти базування флоту.

<https://studfile.net/preview/9721121/page:6/>

2 ГАЛУЗІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ВОДНИМИ БІОРЕСУРСАМИ

2.1 Цілі, принципи та завдання Державного управління водними біоресурсами

Державне управління водними біоресурсами - це організація контролю з боку держави за станом рибогосподарських водойм та експлуатованих популяцій гідробіонтів; засади підготовки обґрунтувань щодо регулювання господарського використання водних біоресурсів та охорони промислових видів риб.

Основною метою державного управління в галузі рибальства та охорони водних біоресурсів є збереження водних біоресурсів і середовища їх існування, раціональне (невиснажливе) користування водними біоресурсами.

Основні принципи управління водними біологічними ресурсами наведені на рис. 2.1

Державне управління в галузі рибальства та охорони водних біоресурсів ґрунтується на таких принципах:

- науково обґрунтоване та раціональне використання водних біоресурсів з метою щорічного одержання стабільних загальних допустимих уловів і збереження умов природного відтворення водних біоресурсів;
- збалансований розвиток економіки при забезпеченні сприятливого стану навколишнього природного середовища;
- забезпечення управління в галузі вивчення, охорони, відтворення і використання водних біоресурсів;
- неприпустимість суміщення діяльності із здійснення державного контролю за використанням та охороною водних об'єктів;
- забезпечення прав громадян на користування водними біоресурсами.

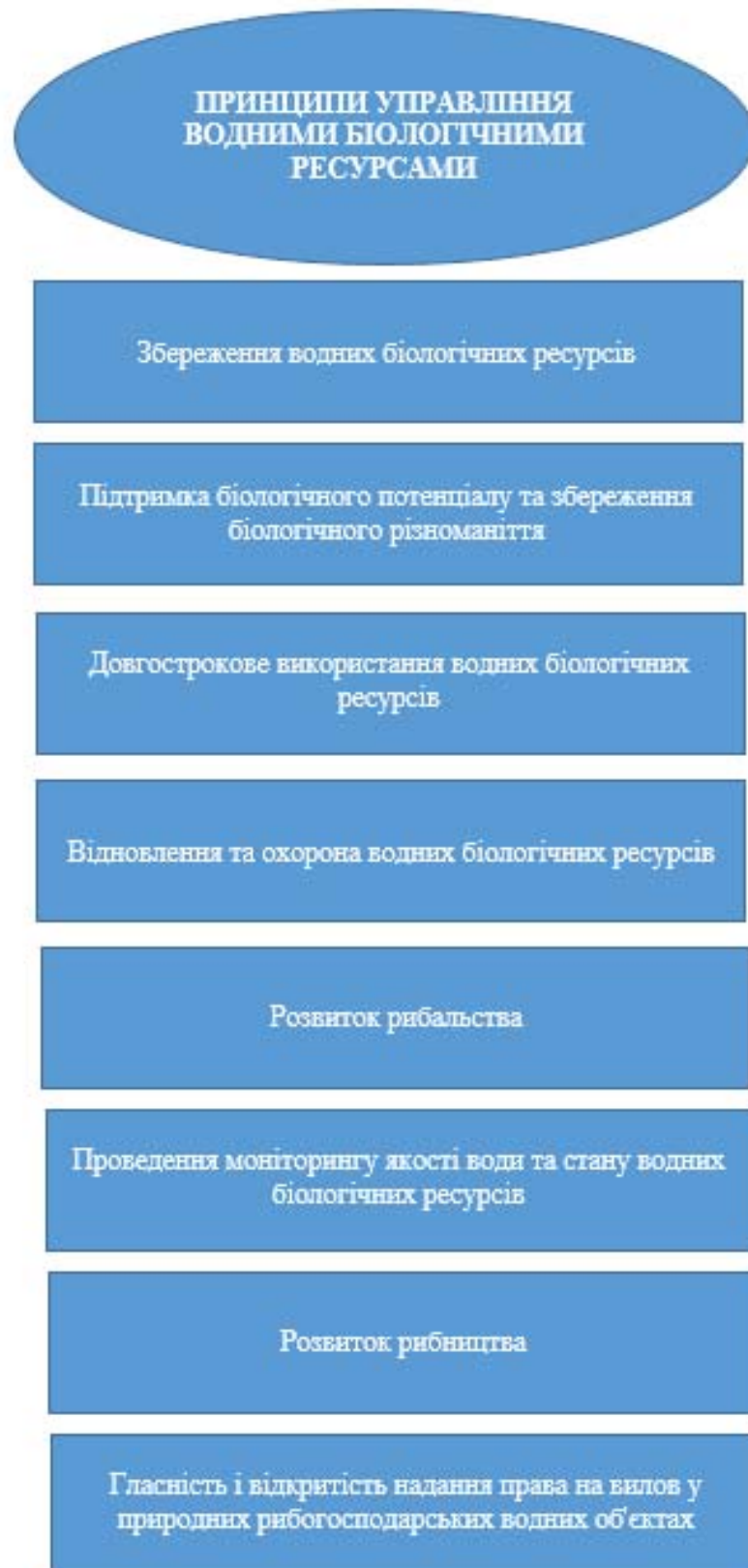

Рис. 2.1 - Основні принципи управління водними біологічними ресурсами

Державне управління водними біоресурсами забезпечує вирішення таких завдань:

- вивчення стану, державний моніторинг водних біоресурсів;
- державний облік і ведення кадастру водних біоресурсів;
- регулювання рибогосподарської діяльності;
- прогнозування стану запасів і встановлення загального допустимого улову;
- державний контроль за рибальством, охорона водних біоресурсів і середовища їх існування;
- збереження та збільшення запасів водних біоресурсів;
- розвиток аквакультури;
- збільшення поставок рибних товарів на внутрішній ринок;
- розширення наукових досліджень і розробок у галузі водних біологічних ресурсів і рибного господарства.

2.2 Заходи щодо вирішення завдань у галузі управління водними біоресурсами

Система заходів, спрямованих на досягнення наміченої мети та вирішення поставлених завдань:

- розвиток рибпромислового флоту та берегових виробничих і невиробничих структур;
- створення умов і розвиток аквакультури;
- підвищення ефективності використання виробничого потенціалу рибного господарства, формування механізму оновлення основних виробничих фондів, насамперед промислового флоту;
- створення єдиних комплексів із відтворення осетрових і лососевих видів риб, що включають рибоводні заводи;

- комплекс заходів з охорони природних популяцій і штучного відтворення морських видів риби і нерибних об'єктів;
- дослідження та моніторинг стану водних біологічних ресурсів;
- інформаційне забезпечення галузі, розвиток галузевої системи моніторингу водних біоресурсів, створення глобальної морської системи зв'язку в разі лиха та забезпечення безпеки;
- посилення державного регулювання управління рибним господарством;
- розробка методів реконструкції іхтіофауни водойм у напрямі підвищення їх продуктивності та господарської цінності;
- виведення нових і вдосконалення наявних порід, а також формування ремонтно-маточних стад риби з використанням цільової селекції на базі молекулярно-генетичних методів;
- введення в практику рибництва нових високопродуктивних видів риби та інших видів ВБР;
- розроблення та вдосконалення біотехнологій культивування риби, молюсків і ракоподібних, адаптованих до морського середовища прибережних вод України;
- розроблення методів виявлення, профілактики та лікування захворювань риби в умовах інтенсивного вирощування на основі досягнень генної інженерії;
- створення системи інформаційно-економічного забезпечення аквакультури та маркетингу продукції.

Реалізація заходів, особливо в частині розвитку флоту, прибережного рибальства та аквакультури, сприятиме розвитку суміжних галузей (суднобудування, судноремонту, машинобудування, тарного виробництва) та інших галузей економіки - сільського господарства, харчової індустрії, торгівлі тощо.

Державне управління в галузі рибальства та збереження водних біоресурсів здійснюється Урядом України безпосередньо або через органи

виконавчої влади з рибальства та його територіальні (басейнові) органи. Державна охорона водних біоресурсів здійснюється органами виконавчої влади, визначеними Президентом України та Урядом України.

Органи виконавчої влади з рибальства є спеціально уповноваженими державними органами виконавчої влади з охорони, контролю та регулювання використання водних біоресурсів і середовища їхнього існування і реалізує державну політику України в цій галузі безпосередньо і через свої територіальні (басейнові) органи.

Територіальними (басейновими) органами органу з рибальства є басейнові управління з охорони, відтворення водних біоресурсів і регулювання рибальства, а також державні інспекції рибоохорони, які входять до складу цих управлінь.

3 ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО СВІТОВОГО РИБАЛЬСТВА

3.1 Стан природних популяцій гідробіонтів

Найпродуктивніші райони у Світовому океані розташовуються в шельфових зонах (на мілководдях), де наявні та оптимальні всі фактори: хороше освітлення, вищі температури порівняно з глибокими відкритими частинами і велика кількість поживних речовин.

Це всього 7,4% всієї акваторії

- середня продуктивність Індійського океану становить 80 кг/ км² (у ньому переважають теплі течії, менш багаті органікою);
- середня продуктивність Атлантичного океану становить 272 кг/км², найбільш продуктивні райони північної Атлантики (шельфові зони);
- рибопродуктивність Охотського моря (район зіткнень холодної і теплої течій) - 1600 кг/км²;
- рибопродуктивність озер - від 100-200 до 3000-4400 кг/км², глибоководного холодного озера Байкал - 1 кг/км² (або від 1-2 до 30-44 кг/га);
- рибопродуктивність водосховищ - 1000-1500 кг/км² (або 10-15 кг/га);
- середня рибопродуктивність ставків - 160000 кг/км² (або 1600 кг/га);
- продуктивність відкритої частини Світового океану - 0,5 кг/км².

Розрахунки показують, що у Світовому океані (сюди включено і внутрішні моря) виростає 1200 трильйонів т їжі першої харчової ланки (продуцентів). Ця кількість корму при переході на кінцеву харчову ланку здатна створювати щорічно близько 600 млн т традиційних промислових об'єктів, що дає змогу видобувати лише 100 млн т цих об'єктів.

Динаміка промислових популяцій риби - це результат взаємодії низки процесів: поповнення стада, зростання і дозрівання риби, зменшення їх від

промислу і природної смертності. Промислове стадо більшості видів риб складається з декількох поколінь, чисельність яких залежить від їхньої врожайності. Воно щорічно формується з частини популяції, що залишилася від промислу попереднього року, і поповнюється групою риб, які досягли зрілості або товарного значення.

Залежно від урожайності та зовнішніх чинників величина поповнення промислового стада може зазнавати щорічних коливань і змінювати співвідношення поповнення і залишку. Це особливо характерно для риб з коротким життєвим циклом. Змінюється також і відношення вилову до запасу. Для раціонального рибальства відповідність між інтенсивністю промислу і величиною запасу визначається відтворювальними можливостями популяції з урахуванням можливих коливань, викликаних природними причинами.

Основне завдання, яке ставлять під час оцінки запасу і складання прогнозу улову, - це визначення співвідношення поповнення до убутку в стаді, що формується. У міру накопичення матеріалів для розв'язання цього завдання встановлюють нові чинники і закономірності.

Формування, або становлення, промислової іхтіофауни в еволюційному аспекті відбувається відповідно до фізико-географічних та екологічних особливостей водойми, що забезпечують оптимальні умови розмноження і харчування риб.

На початку 2005 р. та по теперішній час ФАО постійно опубліковує чергові огляди світового рибальства, в яких висвітлюється стан водних біоресурсів. Головною проблемою визнається швидке виснаження найважливіших промислових запасів водних біоресурсів у світі.

У доповіді констатовано, що сьогодні тільки 3 % морських рибних запасів оцінюються як такі, що не використовуються належним чином, а 21 % - як такі, що використовуються на помірному рівні, що допускає незначне збільшення уловів.

52 % запасів ВБР експлуатуються на рівні максимально допустимого вилучення, а решту 24 % переловлено (16 %) або вони терміново потребують відновлення (7 %), яке наразі здійснюється стосовно тільки, приблизно, до 1 % запасів. Сім із десяти головних видів морських риб, що забезпечують сьогодні близько 30 % світового вилову, експлуатуються з максимально допустимою інтенсивністю або вже близькі до перелову. Переловлені запаси або запаси, що знизилися, не можна розглядати як такі, що здатні витримувати наявний прес промислу. Якщо він не знижуватиметься, то ймовірні серйозні негативні наслідки як біологічного, так і економічного характеру.

3.2 Заходи щодо створення ресурсозберігаючого рибальства

Скорочення запасів водних біоресурсів має прямий стосунок до продовольчої безпеки, загального економічного розвитку і соціального благополуччя багатьох країн.

У цих умовах, ідеться в доповіді ФАО, відновлення природних запасів ВБР, що знизилися, стало справою нагальної потреби. Саме з цієї причини у 2002 р. на Всесвітньому саміті зі сталого розвитку було поставлено мету - відновити до 2050 р. підірвані рибні запаси до біологічно безпечних рівнів. Аналіз досягнутого в останнє десятиліття не вселяє впевненості в можливості досягнення поставленої мети без зміни наявного стану справ у рибальстві.

Обліковані улови риби в останні 15 років істотно скоротилися. Серед причин змін, що відбулися, можна вказати:

- зменшення запасів цінних риб через надмірну інтенсивність вилову і браконьєрство, зарегулювання річок, екологічне забруднення водойм;
- зниження повноти використання запасів дрібно-частикових риб через збитковість цього виду промислу;
- скорочення кількості обловлюваних водойм (малих озер, річок);

- припинення промислу у віддалених районах;
- неповне відображення уловів риби в офіційній промисловій статистиці через часткове приховування даних про фактичний видобуток (переважно риб, що користуються підвищеним попитом на ринку).

Рибні запаси водосховищ зазнають коливань внаслідок нестабільності рівня та несприятливого гідрологічного режиму в певні роки.

Викликає тривогу стан рибних запасів через такі негативні явища, як:

- різко скоротився облік уловів у великих водоймах;
- збільшилася інтенсивність промислу цінних і крупночастикових видів риб;
- значно зросло розкрадання рибних ресурсів із порушенням встановлених лімітів вилову і Правил рибальства;
- різко скоротився обсяг штучного відтворення охоронюваних і цінних видів.

Державна політика в галузі раціонального використання водних біоресурсів полягає у збереженні та поповненні сировинної бази водних об'єктів рибогосподарського значення цінними видами риб.

В умовах негативного впливу на середовище існування різних напрямів господарської діяльності штучне відтворення є ефективним, а в багатьох випадках основним джерелом поповнення рибних запасів.

Згодом витрати на створення та експлуатацію об'єктів риборозведення відшкодовуються рибпромисловими та переробними підприємствами за рахунок промислового повернення від випуску молоді цінних видів риб.

Промислове повернення є основним критерієм ефективності діяльності рибницьких підприємств, що враховує якість молоді, що випускається, і здатність її виживання в нагульних водоймах.

З метою створення ефективного механізму державного контролю, нагляду в галузі рибальства, охорони та раціонального використання ВБР у

внутрішніх водних об'єктах, у внутрішніх морських водах, територіальному морі, в Україні будуть проводитися такі заходи:

- оновлення матеріально-технічних засобів органів рибоохорони, що відповідають сучасним вимогам, що дасть змогу значно підвищити ефективність рибоохоронних заходів і забезпечити повномасштабний контроль за дотриманням законодавства в галузі рибальства;
- зміцнення міжнародного співробітництва органів рибоохорони з метою регулярного здійснення спільного контролю за використанням ВБР на прикордонних водоймах;
- вивчення досвіду роботи інших держав і впровадження його у свою практичну діяльність;
- здійснення переведення діяльності органів рибоохорони на сучасні інформаційні технології та інформаційно-аналітичні системи моніторингу ВБР і середовища їх існування;
- проведення заходів щодо створення сприятливої екологічної обстановки в басейнах річок та в інших внутрішніх водоймах;
- створення на водоймах оптимальних умов розмноження, проживання, міграцій риб;
- вирішення на стадії передпроектних намірів питання про збереження рибогосподарської значущості водойми або компенсації шкоди, що завдається рибним запасам під час реалізації того чи іншого проекту;
- створення єдиного відтворювального комплексу, що включає систему осетрових рибоводних заводів (ОРЗ) і наукову службу екологічного моніторингу (від зони випуску до районів нагулу);
- будівництво державних риборозплідників поблизу великих озер і водосховищ;
- реконструкція та модернізація державних рибницьких підприємств;
- переведення ОРЗ на інтенсивні технології вирощування молоді;

- розроблення технологій і проведення заходів, необхідних для забезпечення заводів виробниками осетрових і лососевих риб, формування на них власних ремонтно-маточних стад;
- розроблення профілактичних і лікувальних заходів для отримання в більшій кількості здорової продукції;
- здійснення заходів з охорони природних популяцій риб.
- створення відповідного програмного забезпечення та комунікацій, що дасть змогу вдосконалити контроль використання ВБР та оперативно ухвалювати управлінські рішення.

4 УПРАВЛІННЯ РИБАЛЬСТВОМ У ЧОРНОМОРСЬКИХ КРАЇНАХ

Управління рибальством - це урядова система правил управління, заснована на визначених цілях і поєднанні управлінських засобів для реалізації цих правил, які впроваджуються системою моніторингу, контролю та спостереження (MCS).

Сучасне управління рибним господарством найчастіше базується на біологічних аргументах, де ідея полягає в захисті біологічного ресурсу для того, щоб експлуатувати його у сталий спосіб.

Політична мета використання ресурсів часто є слабкою частиною системи управління рибним господарством, оскільки часто виникають суперечливі цілі при експлуатації рибних ресурсів, як максимізація сталого вилову біомаси та сталого економічного прибутку, збільшення зайнятості в певних регіонах, забезпечення білками та протеїнами. зайнятості в певних регіонах, забезпечення виробництва білка, постачання продовольства та збільшення доходів від експорту.

Міжнародні угоди необхідні для регулювання рибальства в районах, що знаходяться поза національним контролем. Прагнення до угоди з цього та інших морських питань прагнення домовитися з цього та інших морських питань призвело до створення договору, відомого як Конвенція Організації Об'єднаних Націй з морського права (ЮНКЛОС), або Конвенція ООН з морського права. Організації Об'єднаних Націй з морського права (UNCLOS). Концепція виключної економічної зони (ВЕЗ) виділяє певні суверенні права та обов'язки щодо окремим країнам певні суверенні права та обов'язки щодо управління ресурсами.

Чорне море зазнало дуже серйозного впливу на навколишнє середовище з середини 20-го століття через антропогенні скидання відходів, величезного хімічного забруднення, головним чином через річку Дунай,

інвазивних видів, ядерного забруднення, зміни клімату, надмірного вилову риби, незаконного і нерегульованого вилову риби, незаконного, нерегульованого та непідзвітного рибальства. Прибережні країни використовують ті ж самі рибні ресурси в основному для мігруючої дрібної пелагічних видів риб. У випадку спільних запасів, міжурядові угоди неминучі. Після вступу Болгарії та Румунії до Європейського Союзу, Чорне море стало сферою суверенної відповідальності Спільної рибогосподарської політики ЄС та GFCM (рис. 4.1).

Рис. 4.1- Морські кордони риболовного промислу чорноморськими країнами

Рибні ресурси Чорного моря були розділені між Болгарією, Грузією, Румунією, Росією, Україною, Туреччиною та Російською Федерацією (рис. 4.2).

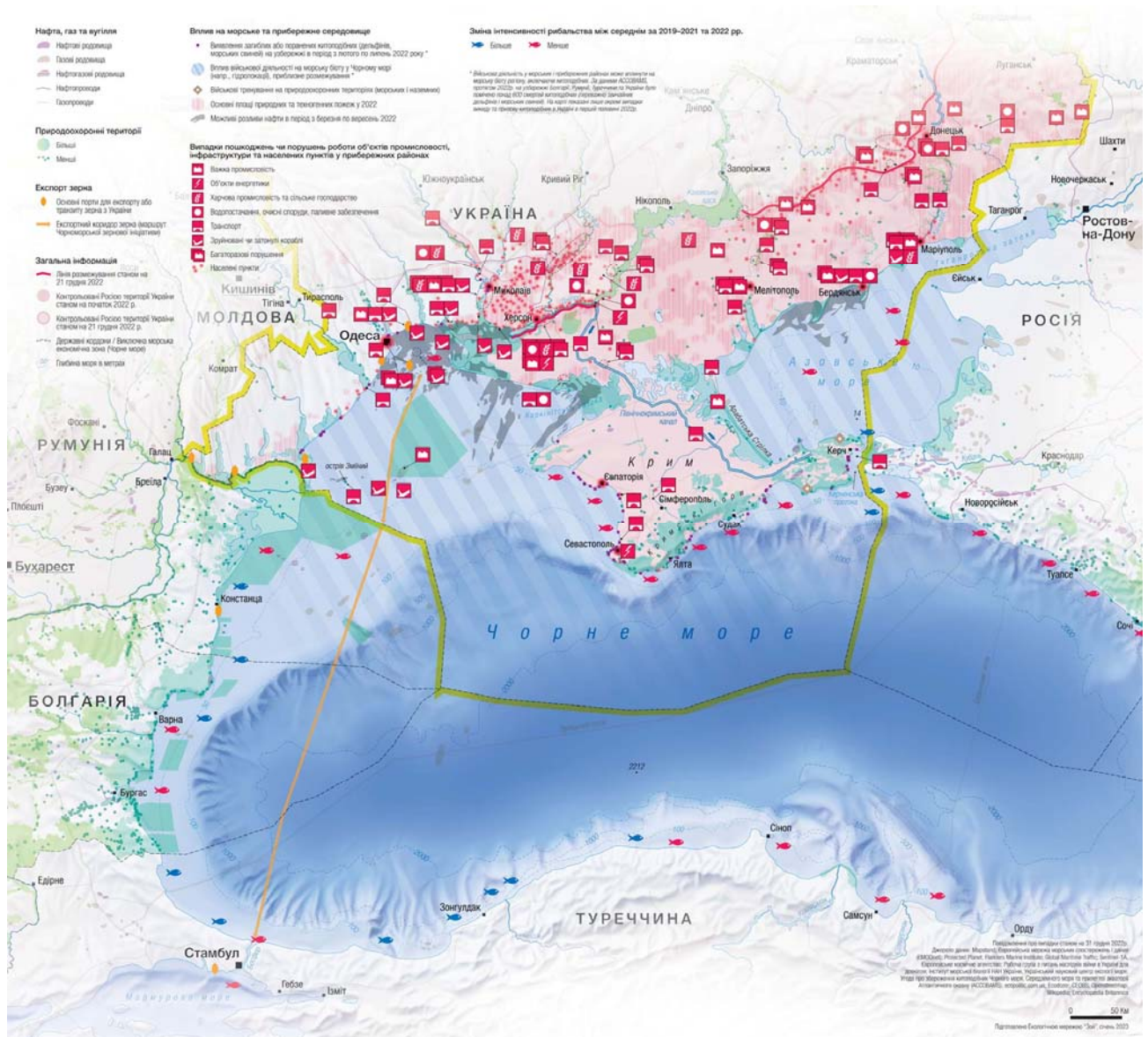

Рис. 4.2 – Розподіл рибних ресурсів Чорного моря між чорноморськими країнами

Найбільш населеною країною є Російська Федерація, за нею йдуть Туреччина та Україна. Близько 16 мільйонів людей живуть у прибережних містах, і більшість цього населення належить до України та Туреччини, які мають довжину узбережжя та 2 782 км, 6,8 млн. та 1 329 км, 6,7 млн, відповідно. Що стосується вилову чорноморської риби, то Туреччина є лідером Туреччина є провідною країною (342 455 т), а за нею йде Україна (63 161 т), за нею йдуть Україна (63 161 т) і Російська Федерація (24 922 т).

Федерація (24 922 т). Кількість риболовецьких суден у Туреччині кількість рибальських суден у Туреччині значно більша (табл. 4.1).

Таблиця 4.1 - Деякі демографічні та рибальські дані чорноморських країн

	Болгарія	Грузія	Румунія	Російська Федерація	Туреччина	Україна
Населення (x 1000)	7.965	5.177	22.387	144.082	70.318	38.902
Прибережне населення (x 1000)	714	650	746	1.159	6.700	6.800
Довжина узбережжя (км)	354	310	255	800	1.329	2.782
Загальний обсяг виробництва риби (т)	11.000	3.000	13.000	3.051.000	644.000	229.000
Чорне море (т)	2.843	2.837	1.824	24.922	342.455	63.161
Кількість рибальських суден	1.261	360	436	2912	7.308	2.300

Чорноморські країни домовилися про В(м)ЕЗ у 200-метровій зоні і мають національний суверенітет у своїх ВЕЗ. У випадку далеко мігруючих видів і транскордонних рибних запасів, ця суверенна відповідальність повинна здійснюватися у співпраці з сусідніми прибережними державами та рибальськими суб'єктами, як правило, через посередництво міжурядової регіональної організації, створеної з метою координації управління кожним запасом. Незважаючи на певні наміри, не існує конкретних дій щодо укладення угоди про спільне управління ресурсами, яка повинна базуватися на міжнародно узгодженому, хоча й необов'язковому до виконання стандартному Кодексі поведінки для відповідального рибальства, узгодженому на сесії ФАО у 1995 році, включаючи запобіжний підхід в

рамках конкретних правил управління, таких як мінімальна нерестова біомаса, максимальний рівень рибної смертності і т.д. (WWF - Всесвітній фонд дикої природи, 2008). Всесвітній фонд дикої природи, 2008).

Будучи напівзакритим морем і маючи спільні рибними ресурсами, чорноморські країни зобов'язані управляти ними спільними заходами. рибними ресурсами за допомогою спільних заходів. Після вступу Болгарії та Румунії до вступу Болгарії та Румунії до ЄС і Туреччини як країни-кандидата на вступ до ЄС, Чорне море стало зоною інтересів ЄС. Чорне море (рис. 4.3) стало зоною інтересів ЄС, в якій вся рибогосподарська діяльність рибогосподарська діяльність повинна управлятися відповідно до правил Спільної рибогосподарської політики (СРП).

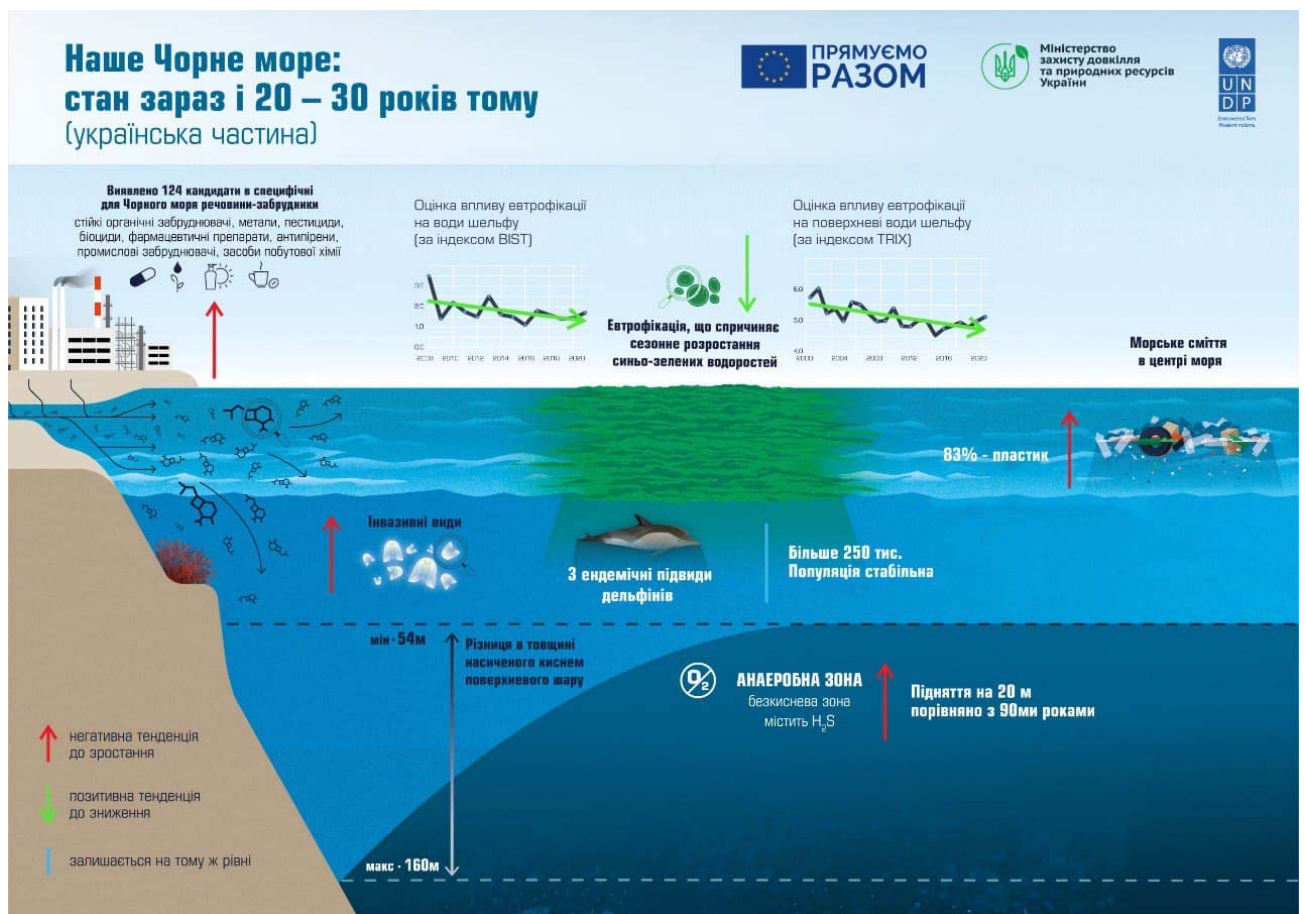

Рис. 4.3 – Стан екосистем та забруднення Чорного моря

Для того, щоб створення планів спільного управління, базові управлінські знання про сучасні системи управління є нагальною потребою для всіх національних та міжнародних є нагальною потребою для всіх національних та міжнародних зацікавлених сторін.

4.1 Болгарія. Управління рибальством у Чорному морі та раціональне використання водних біоресурсів

До 1989 року Болгарія виробляла велику кількість морепродуктів, і більшість доступних продуктів була риба місцевого виробництва (скупбрія, форель, короп і шпроти) з дуже обмеженим імпортом. Галузь зазнала значної реструктуризації значної реструктуризації, оскільки флот, рибні господарства та переробні підприємства були приватизовані після 1989 року. У 2000 році галузь почала реєструвати перші роки зростання, але з 2002 року загальний вилов зменшувався з кожним роком. Міністерством сільського господарства було вжито заходів, спрямованих на Міністерством сільського господарства для збільшення популяції риби та загального обсягу вилову. Урядом Болгарії (УБ) було впроваджено комп'ютеризовану систему Урядом Болгарії (УБ) було впроваджено комп'ютеризовану систему для надання останніх і точних даних про вилов і ціни на рибу (ФАО, 2008а).

Болгарський риболовецький флот перебував у державній власності та експлуатувався до 1989 року. Згідно з нормативно-правовими актами Уряду Болгарії, рибальство може здійснюватися лише національним флотом, а експорт є мінімальним. Щоб задовольнити внутрішній попит, болгарський національний флот значно переловив Чорне море, а популяції скупбрії, тюрбо, кільки та анчоусів різко скоротилися через забруднення та інвазивні види. Приватизація рибальського флоту, що розпочалася у 1989 році, призвела до зниження загального вилову риби в Чорному морі (Проданов та ін., 1997). Приватні компанії почали повноцінно функціонувати до 1999 року, і показники загального вилову зросли, але загальний вилов незначно

знизився з 15 419 т у 2002 році до 5 434 т у 2005 році. у 2005 р. (Табл.4.1). Що стосується морського вилову риби, виробництво становило 9 653 т у 2002 році і зменшилось до 3 408 т у 2005 році. Уряд Бангладеш запровадив квоти для запобігання надмірному вилову риби, тобто квоти на вилов риби. вилову риби, наприклад, у 2003 р. була встановлена квота на вилов тюрбо у розмірі 50 т., але вона не була виконана (40 т.), але вона не була виконана (виловлено 40,8 т) і зменшилася до 30 т у 2007 році.

Кількість рибних господарств значно зросла з 127 у 2003 році до 204 у 2005 році (15,8 млн. мальків, 2 898 т загальної риби до 26,2 млн. мальків, 4 165 т загальної риби, відповідно), що виробляють короп (118 господарств, 1 313 т), осетрові (4 господарства), дичина (1 господарство) риби (1 господарство), форелі (59 господарств, 1 549 т), полікультурні (8 господарств) та мідій (15 господарств, 171 т). Риба споживання риби на душу населення становило 4,2 кг у 2005 році.

Відповідно до Закону про рибальство та аквакультуру Закону про рибальство та аквакультуру (FAA, 2001) та Закону про води (1999), промислове та рекреаційне рибальство (1999), комерційне і любительське рибальство охоплює болгарську зону вздовж Дунаю, прибережні морські води прибережні морські води, територіальні морські води та чорноморську ВЕЗ Чорного моря, а також придунайські річкові райони, прибережні прибережні озера та болота. Конвенція про біологічне різноманіття (КБР) була ратифікована Болгарією і набула чинності в силу в 1996 році. Існує кілька підрозділів Міністерства навколишнього середовища та водних ресурсів (Мінприроди), які займаються питаннями навколишнього середовища та водних ресурсів (Мінприроди), які беруть участь у виконанні КБР імплементація, що стосується живих водних ресурсів різноманіття, такі як Національна служба охорони природи Національна служба заповідної справи, Департамент водних ресурсів та якості води Департамент водних ресурсів та якості води і 15 регіональних інспекцій з охорони довкілля та водних ресурсів (РІЕВ), які відповідають за відстеження питань рибальства, а

також включення з Агентством економічного аналізу та прогнозування (ЕАФА) та Національним управлінням лісового господарства (The Конвенція про біологічне різноманіття, 2008).

Директорат рибного господарства та аквакультури відповідає за імплементацію рибного законодавства у сфері рибальства. Він здійснює діяльність, що стосується збереження та відтворення рибних ресурсів контроль за виконанням встановлених правил рибальства у внутрішніх водах, прибережній зоні Болгарії, Чорному морі та Дунаї (контроль за виконанням встановлених правил рибальства). у Чорному морі та річці Дунай (контроль рибальської діяльності, видача ліцензій на рибальство). рибальської діяльності, видача ліцензій на рибальство, ведення реєстру риболовних суден, збір та рибальської статистики тощо), бере участь у діяльності міжнародних рибогосподарських організацій та пов'язані з цим завдання. Регіональні управління (27) відповідають за впровадження рибогосподарського законодавства на регіональному рівні, і в першу чергу займаються контролем та моніторингом діяльності. ЕАФА відповідає за

- Впровадження Національної програми з рибальства та аквакультури, разом з Виконавчим агентством морської адміністрації Виконавчим агентством морської адміністрації при Міністрі транспорту та зв'язку при Міністрі транспорту та комунікацій,

- Збереження та охорона національних рибних ресурсів і контроль за дотриманням рибних ресурсів та контроль за дотриманням правил рибальства та практики рибальства встановлених і визнаних,

- видача ліцензій на промислове рибальство та реєстрація юридичних та фізичних осіб які займаються рибальством та аквакультурою,

- створення та підтримка загальногалузевої системи статистичної інформації системи статистичної інформації про рибне господарство та аквакультури,

- Інші функції, покладені та передбачені законом.

Виконавче агентство з питань рибного господарства та рибного господарства та аквакультури і Виконавча агенція морського рибальства та аквакультури і Виконавча агенція морської адміністрації несуть спільну відповідальність за реєстрацію та контроль риболовних суден. Національний департамент лісового господарства, підпорядкований Міністерству Національний департамент лісового господарства при Міністерстві сільського, лісового господарства та аграрної реформи (MAFAR), відповідає за безпеку і контроль над внутрішніх рибних ресурсів і територій, що використовуються для рибальства, під наглядом рибальства, під наглядом його регіональних офісів і підрозділів, відповідно до положень FAA та Закону про лісове господарство.

Науково-технічна рада з питань рибальства та Науково-технічна рада з питань рибальства та аквакультури (STFAC) є дорадчим органом підзвітним Міністру сільського господарства. STFAC надає наукові рекомендації щодо розробки та впровадження Національної програми рибальства та аквакультури, Кодексу поведінки відповідального рибальства Кодексу ведення відповідального рибальства, а також інших правових заходів, документів та програм, пов'язаних з галуззю, залежно від стану рибного господарства. програм, залежно від стану рибних та інших водних біоресурсів, а також інших галузевих нормативно-правових актів, документів та рибних та інших водних живих ресурсів, пропонувати заходи, спрямовані на їх збереження та відтворення збереження та відтворення, встановлюються ОДУ для окремих видів риб та інших водних організмів видів риб та інших водних організмів, а також схеми розподілу квот квот на окремі види риб та інших водних організмів, а також схеми їх розподілу; готує доповіді про соціальні та економічних наслідків з усіх питань, з яких від нього вимагається надання висновків, рекомендацій та від нього вимагається надання висновків, рекомендацій та поради.

Болгарська риболовецька асоціація (Бургас) та Національна асоціація виробників риби (Софія) були створені в 1998 році. Перша з них займається

переважно всіма всіх аспектів підгалузі морського рибальства, а друга об'єднує переважно виробників прісноводної риби. Обидві асоціації брали участь у розробці вони брали участь у розробці FAA (2001).

Рибалки-любители та організації згадані вище, можуть об'єднуватися з приватними особами та організаціями відповідно до Закону "Про мисливське господарство та полювання". та охорони мисливського господарства та полювання. Були розроблені різні стратегії управління сформульовані різні стратегії управління, спрямовані на контроль рибальських зусиль та сприяння реабілітації та збереженню водних ресурсів та екосистем. Ці заходи включають

- Пряме обмеження вилову риби шляхом ліцензування знарядь лову та рибальських суден

- які діють з 1 квітня по 31 березня (фінансовий рік). фінансовий рік).

- Закриті сезони для забезпечення відтворення та виживання молоді (тобто для зимового та весняного розмноження форелі та інших холодноводних риболовля заборонена з 1 жовтня по 31 січня, а для *Huso huso* та *Thymallus thymallus* з 1 січня по 31 березня, для весняно-літнього відтворення коропа, сома та інших тепловодних видів риб сезон риболовлі з 15 квітня по 31 травня). У випадку риболовлі на Дунаї рибальства на Дунаї встановлюється заборона на вилов риби тривалістю від 30 до 60 днів відповідно до міжнародних угод застосованих до річки для осетрових видів риб та *Alosa pontica*. Закритий сезон починається з 15 квітня і триває від 45 до 60 днів для чорноморської чорноморського калкана.

- Відновлення ресурсів шляхом створення штучних рифів (за межами мідійних рифів (поза межами мідійних установок) на болгарському шельфі Чорного моря. Чорноморському шельфі Болгарії,

- Зариблення Дунаю та внутрішніх водойм Дунаю та внутрішніх водойм молоддю осетрових і кистеперих риб. які розвиваються з 1998 року. Забезпечення дотримання правил рибальства в юрисдикційних водах Болгарії юрисдикційних водах Болгарії здійснюється ЕАФА та Національна дирекція

лісового господарства. Заходи управління які були реалізовані через правову та інституційні рамки для контролю за рибальськими зусиллями включають

- Контроль за розміром і потужністю рибальських суден (за допомогою FAA (2001), підтриманого ЄС проекту "Дані реєстру риболовних суден", схема управління риболовними суднами, контроль за розміром та потужністю риболовних суден. Схема управління рибальськими суднами, контроль за розміром та потужністю риболовецьких суден відповідно до EU CFP),

- Реєстрація рибалок (всі рибалки повинні бути зареєстровані, і кожен, хто працює, живе або перебуває на рибальському судні, повинен бути перебуває на рибальському судні, повинен мати реєстраційну картку рибалки). реєстраційну картку рибалки).

Зусилля та заходи, що вживаються для збереження та відновлення рибних ресурсів та водних рибних ресурсів та водних екосистем включають

- Закриті райони та сезони риболовлі, обмеження деяких знарядь лову (донне тралення) деяких знарядь лову (донне тралення та днопоглиблювальні роботи),

- Зони управління. Рибальська зона 1, від від берегової лінії до 3 морських миль та Рибальська зона 2, від 3 морських миль до нм до межі В(м)ЕЗ були встановлені за допомогою схемою ліцензування. Дві зони управління намагаються забезпечити справедливий розподіл ресурсів і зменшити конфлікт між традиційними і промисловими рибалками.

Ловля раків та морських ссавців заборонена. Прилов морських ссавців повинен бути негайно випущений у море. Якщо популяції певних видів риб та інших водних організмів опинилися під загрозою зникнення через надмірний вилов, Міністр охорони навколишнього середовища може заборонити вилов риби до відновлення їхньої чисельності. Відповідно до FAA (2001), вибухові речовини, отрути і наркотики, електровудки, донні трали, земснаряди, вогнепальна зброя і гарпуни заборонені як такі, що руйнівні впливають на навколишнє середовище і рибні ресурси.

В якості вхідного контролю, рибальські зусилля можуть бути обмежені системою ліцензування та реєстрації рибальських суден (щодо їх обладнання, знарядь і методів лову, потужностей з переробки та зберігання, що перебувають у віданні Виконавчої морської адміністрації при Міністерстві транспорту та зв'язку, що входить до складу ЕАФА), а також

Заходи управління, які були впроваджені через правові та інституційні рамки для контролю за рибальським зусиллям, включають в себе наступні:

- Контроль за розміром та потужністю рибальських суден (через FAA (2001), проект "Дані реєстру рибальських суден" за підтримки ЄС, схему управління рибальськими суднами, контроль за розміром та потужністю рибальських суден відповідно до EU CFP),

- Реєстрація рибалок (всі рибалки повинні бути зареєстровані, і будь-хто, хто працює, проживає або перебуває на рибальському судні, повинен бути зареєстрований рибальському судні, повинен мати реєстраційну картку рибалки).

Зусилля та заходи, спрямовані на збереження та відновлення рибних ресурсів та водних екосистем, включають

- Закриті райони та сезони рибальства, обмеження деяких знарядь лову (донне тралення та днопоглиблювальні роботи),

- Зони управління. Рибальська зона 1 від берегової лінії до 3 морських миль і рибальська зона 2 від 3 морських миль до межі ВЕЗ були встановлені за допомогою схеми ліцензування. Дві зони управління намагаються забезпечити справедливий розподіл ресурсів і зменшити конфлікт між традиційними і комерційними рибалками.

Виллов раків та морських ссавців заборонений. Прилов морських ссавців повинен бути негайно випущений у море. Якщо популяції певних видів риб та інших водних організмів опинилися під загрозою зникнення через надмірний вилов, Міністр охорони навколишнього середовища може заборонити вилов риби до відновлення їхньої чисельності. Відповідно до FAA (2001), вибухові речовини, отрути і наркотики, електровудки, донні

трали, земснаряди, вогнепальна зброя і гарпуни заборонені як такі, що руйнівню впливають на навколишнє середовище і рибні ресурси.

В якості вхідного контролю, рибальські зусилля можуть бути обмежені системою ліцензування та реєстрації рибальських суден (щодо їх обладнання, знарядь і методів лову, потужностей з переробки та зберігання, які знаходяться у віданні Виконавчої морської адміністрації при Міністерстві транспорту та зв'язку, що входить до складу ЕАФА) та рибальських знарядь відповідно до чинного FAA (2001). ЕАФА встановлює та веде реєстрацію ліцензій на рибальство, дозволів на вилов риби та рибних фермерів.

Промисловим рибальством можуть займатися громадяни Болгарії, які досягли повноліття, та юридичні особи, які отримали ліцензію на промислове рибальство. ЕАФА вносить ці дані до статистичної інформаційної системи рибного господарства статистичну інформаційну систему рибальства. План управління болгарського флоту відповідно до вимог ЄС був розроблений Робочою групою (за участю всіх зацікавлених сторін) (за участю всіх зацікавлених сторін), для встановлення балансу між біологічними, соціальними та економічними аспектами рибальства, який базується на детальному аналізі болгарських прав на рибальство, що впливають з міжнародних угод та конвенцій з питань рибальства, а також на основі детального аналізу конвенцій, стану рибних запасів у Чорному морі, а також існуючого флоту. Чорному морі, а також наявних потужностей флоту країни. Іноземним суднам може бути дозволено здійснювати промисловий вилов риби в національних водах. Бортовий журнал що містять обсяги вилову за видами, кількістю та категоріями розмірів у кілограмах (палтус), вазі та індивідуальних розмірах (осетрові), допустимі обсяги вилову, а також (осетрові), вагу та індивідуальний розмір (осетрові), допустимий прилов, погодні умови, координати району та місця лову повинні заповнюватися капітанами риболовних суден (>15 м). У разі перевалки у відкритому морі, капітани суден зобов'язані повідомляти детальні дані про місце перевантаження, приймаюче судно та порт призначення.

Бортовий журнал повинен бути наданий контролюючим органам на їхню вимогу. контролюючим органам на їхню вимогу. Під час вивантаження декларація про походження (містить інформацію про місце вилову та обсяги вилову за видами) необхідна. Рибалки зобов'язані заповнити декларацію про вилов декларацію про вилов та першу товарну накладну з інформацією про кількість виловленої риби та зони рибальства.

Перший продаж риби та інших водних організмів здійснюється на збірних ринках, зареєстрованих відповідно до Закону "Про товарні біржі та оптові ринки", а також на приймальних пунктах і пунктах або в торгових закладах, що відповідають вимогам або торгових закладах, що відповідають вимогам, передбаченим Законом Закону "Про ветеринарію".

Стационарні пасткові сітки та пляжні трали, основні технічні параметри яких визначаються ЕАФА. основні технічні параметри яких визначаються ЕАФА в координації з Виконавчим агентством морської адміністрації та морськими станціями і Агентством виконавчої морської адміністрації та військово-морськими станціями і базами морськими станціями та базами болгарської армії, є державною власністю і передаються в концесію відповідно до положень Закону "Про концесії".

Що стосується контролю за видобутком, то не існує індивідуальних системи індивідуальних квот (ІТQ) у Болгарії не існує. Всього Допустимий вилов (ДВУ) застосовується для вилову тюльки та кільки, а також ікри (осетрових) виробництва та експорту ікри (осетрових). Моніторинг, контроль та нагляд (MCS) та контроль за дотриманням правил рибальства здійснюються ЕАФА. Контроль за біорізноманіттям водних ресурсів є відповідальністю Мінприроди.

Безпека експлуатації та збереження рибних ресурсів здійснюється ЕАФА через своїх рибної інспекції та Національного департаменту лісового господарства (ліцензії на риболовлю та дозволи на вилов риби, зняття лову, снасті та допоміжні пристрої, а також матеріальне дотримання умов і правил використання рибних ресурсів). використання рибних ресурсів).

Інспектори рибінспекції перевіряють та оглядають риболовецькі судна та транспортні засоби, складські приміщення та будівлі, охолоджувальні споруди та обладнання.

Комп'ютеризовані оперативні дані про вилов обробляються та зберігаються в Національній інформаційно-статистичній системі рибного господарства (НІСРГ), рибної статистики (НІФСС) і використовуються для з метою моніторингу. НІФСС надає інформацію для перехресної перевірки інформації про рибальської діяльності, а також для виявлення порушень режиму рибальства.

У разі першого продажу виловленої риби та імпортованої риби та імпортованої продукції, продавець надає покупцеві копії, декларацію про походження та ветеринарний сертифікат. Національна ветеринарна служба (НВС) / Державний ветеринарний контроль (ДВХК) та Національне агентство рибного господарства та

Національне агентство рибного господарства та аквакультури (NAFA) відповідають за впровадження маркетингових стандартів для риби та рибної продукції. Держветфітослужба відповідає за контроль за якістю, пакуванням та маркуванням риби та рибної продукції. Діяльність з контролю здійснюється інспекторами національних та регіональних представництв SVC та регіональних представництв SVC, і включає в себе виїзні перевірки місць торгівлі та місць торгівлі та зберігання, ринкових стандартів.

4.2 Грузія. Управління рибальством у Чорному морі та раціональне використання водних біоресурсів

Основним об'єктом промислу є Чорне море анчоус і частково азовський анчоус, шпрот, хамса, кефаль, барабулька, барабулька, тюлька і хамса. За даними 2005 року, загальний обсяг вилову риби видобуток риби

зменшився до 3000 т на 360 риболовецьких суднах. рибальськими суднами (Табл. 4.1).

Грузія, як незалежна держава, не має будь-якої встановленої рибогосподарської політики, яка б регулювала використання морських ресурсів в країні (ООН - Відділ зі сталого розвитку, 2008). ООН - Відділ сталого розвитку, 2008). Відповідно до чинним законодавством та Угодою між Грузією та Україною урядовій угоді між Україною та Грузією, укладеній у 1997-2002 рр, в територіальних водах Грузії вилов анчоусів здійснюється українським риболовецьким флотом. Висновки щодо промислових запасів, екологічної ситуації та стану довкілля Висновки щодо промислових запасів риби, екологічного умови та прогноз щодо рибальства надають Науково-дослідний інститут морської екології та рибальства Науково-дослідний інститут морської екології та рибного господарства Грузії на підставі ліцензії, виданої Міністерством охорони навколишнього середовища та природних ресурсів.

Прибережне рибальство в Грузії здійснюється без реєстрації, хоча за законом рибальство повинно бути ліцензуванню. Рибальство легалізоване законом "Про підприємництво" і контролюється підприємництво" і контролюється екологічною поліцією. Прибережне рибальство в Грузії прибережного рибальства в грузинській частині Чорного моря здійснюється стаціонарними, закидними, пляжними неводами, великими кутовими, ставними неводами турецького виробництва з так званим "парашутом". так званим "парашутом".

За останнє десятиліття рибальство втратило своє історичне значення в Грузії, що призвело до обмежене фінансування та кадрове забезпечення Департаменту рибного господарства (ДРГ) рибного господарства (ДРГ) при Міністерстві сільського господарства (Мінсільгосп), яке є провідним міністерством у сфері рибної політики та розвитку сектору. З іншого боку, Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів (Мінприроди) - через рибне господарство рибного господарства у складі Департаменту

біорізноманіття - несе відповідальність за збереження рибного господарства ресурси та екосистеми. Інші урядові міністерства, залучені до діяльності, пов'язаної з рибним господарством, є Міністерство економіки (питання торгівлі), Міністерство фінансів (оподаткування), Міністерство внутрішніх справ (прикордонний контроль), а також низка пов'язаних з міністерствами та напівнезалежних інституцій, таких як Міністерство екології та Науково-дослідний інститут рибного господарства (МЕФРІ), Берегова охорона, Морська адміністрація Грузії, Інститут зоології Інститут зоології, Адміністрація морського транспорту Адміністрація морського транспорту та Бухарестська конвенція через Бухарестською конвенцією через її Комісію. У Міністерстві сільського господарства, Департамент рибного господарства, Департамент ветеринарії та Агентство експертизи та моніторингу харчових продуктів мають відношення до розвитку та управління рибним господарством, а також управління рибним господарством з функцією формування політики в секторі, впровадження заходів з безпеки харчових продуктів, а також сектору, впровадження заходів з безпеки харчових продуктів та ліцензування рибогосподарської діяльності.

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів має два підпорядковані агентства, які мають відношення до рибного господарства Грузії: МЕФРІ, яке проводить дослідження морського рибальства та рекомендує допустимі обсяги вилову для Чорного моря; та Інститут зоології, який проводить рибогосподарські рибних досліджень у внутрішніх водоймах.

Департамент екополіції Міністерства внутрішніх справ відповідає за контроль за рибальством та збереженням рибних ресурсів. збереження ресурсів, Державна прикордонна служба Грузії Департамент Державної прикордонної служби Грузії забезпечує контроль за рибальством у водах, що знаходяться під юрисдикцією Грузії. водах під юрисдикцією Грузії, а Берегова охорона контролює та забезпечує нагляд за рибальською діяльністю в морських водах Грузії. рибальством у морських водах Грузії, а Берегова охорона контролює та здійснює нагляд за рибальською діяльністю.

Державний департамент статистики відповідає за збір, аналіз та публікацію даних про рибний сектор даних у рибному секторі. Всі ці державні органи стикаються з такими проблемами бракує технічної, управлінської та фінансової спроможності для ефективно виконувати свої обов'язки. Існує очевидна потреба підвищити компетентність персоналу, щоб зробити свій внесок ефективний та результативний внесок у виконання обов'язків та обов'язків Мінфіну; розробити комплексну державну політику розвитку рибальства в Грузії та встановити пріоритети для всіх видів рибальства, оптимально використовувати експортний потенціал риби та рибної продукції, що походить з усіх видів рибних ресурсів (морських та рибних ресурсів (морські та внутрішні води плюс аквакультури), розробляє проекти нормативно-правових актів, що належать до компетенції Департаменту, та подає їх на розгляд Кабінету Міністрів України. компетенції департаменту та подає їх на затвердження відповідно до розробляє проекти нормативних актів у межах компетенції департаменту та подає їх на затвердження відповідно до чинного законодавства, підготовка інвестиційної програми в галузі рибного господарства та підтримка її реалізації, сприяння зайнятості кваліфікованих працівників інвестиційну програму в галузі рибного господарства та сприяти її реалізації, сприяти працевлаштуванню кваліфікованих рибного господарства на рибогосподарських підприємствах, виробляти та постачати рибну продукцію для задоволення внутрішніх потреб рибної продукції для задоволення внутрішніх потреб.

Права та обов'язки Мінрибгоспу визначені наступним чином:

- сприяти створенню рибогосподарських підприємств та впровадженню сучасних виробничих технологій для залучення інвестицій разом з іншими органами, брати участь в оцінці разом з іншими органами, брати участь в оцінці рибних запасів рибних запасів,
- вести базу даних рибогосподарських підприємств у відповідності до відповідно до міжнародних вимог,

- надавати рекомендації щодо відтворення риби, вирощування товарної риби та проведення профілактичних заходів проти хвороб риб,
- систематично вивчати ринок рибної продукції та надавати інформацію про його кон'юнктуру. рибної продукції та надання інформації про поточну ситуацію та тенденції на ринку рибної продукції,
- підготовка планів відновлення та розвитку існуючих рибогосподарських підприємств розвитку існуючих рибогосподарських підприємств,
- надавати пропозиції щодо проектів, змін до нормативно-правових актів, планів, державного бюджету, цільових програм.

Національна політика у сфері рибного господарства наразі не існує в Грузії. Однак МінАП готує Генеральний план розвитку рибного сектору в Грузії. план розвитку рибного господарства Грузії на 2005-2020 рр. у співпраці з іншими відповідними міністерствами та зацікавленими сторонами рибного сектору, такими як асоціаціями рибалок, науково-дослідними інститутами та риболовецькими компаніями (FAO, 2008b). рибальськими асоціаціями, науково-дослідними інститутами та риболовецькими компаніями (FAO, 2008b). Рибальство не було визнано пріоритетним сектором у поточній урядовій Програмі економічного розвитку та подолання бідності Програма економічного розвитку та подолання бідності (ПЕДПБ), яка забезпечує встановлені загальні рамки національної економічної політики. У версії Програми економічного розвитку та скорочення бідності 2004 року, єдині згадки про рибне господарство та рибу згадки про рибне господарство та рибу були лише у зв'язку з споживання м'яса, риби та молочних продуктів та інвестиції, які мають бути зроблені для реабілітації рибного господарства та штучного зариблення осетрових у Чорному морі.

На міжнародному рівні Грузія приєдналася до низки конвенцій та угод протягом останнє десятиліття;

- Конвенція про біорізноманіття (КБР) (1994)

- Бухарестська конвенція про захист Чорного моря від забруднення (1994)
- Риболовні судна у відкритому морі (Угода про дотримання Угода про дотримання) (1994)
- Конвенція Організації Об'єднаних Націй з морського права Конвенція ООН з морського права (UNCLOS) (1996)
- Рамсарська конвенція про водно-болотні угіддя (1996)
- Конвенція про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення видами дикої флори і фауни, що перебувають під загрозою зникнення
- Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин видів диких тварин (Боннська конвенція) (2000)
- Конвенція про збереження китоподібних Чорного моря, Середземного моря та прилеглої атлантичної акваторії (ACCOBAMS) (2001)

Крім того, Грузія ратифікувала одну міжнародну угоду про рибальство, яка імплементує кілька положень UNCLOS, а саме Угоду про дотримання, яка була схвалена Конференцією ФАО в 1993 році і набула чинності в 2003 році з метою реагування на виснаження рибних запасів у відкритому морі в результаті збільшення незаконного, неповідомленого та нерегульованого рибальства (ННН), вирішуючи проблеми "зміни прапора" і "зручного прапора" практики, спричиненої суднами.

Зміна прапора в контексті рибальства передбачає реєстрацію судна в юрисдикції з неефективними режимами контролю та правозастосування з метою уникнення вилову та інших риболовецьких примусових заходів. Як правило, практика "зручного прапора" прапорів зручності поширена в державах, які або не бажають, або не можуть не бажають або не можуть забезпечити дотримання прав на рибальство, які вони надають. Слід зазначити, що деякі рибальські судна під прапором Грузії були помічені в ННН-рибальстві. У цьому ж контексті Грузія не ратифікувала Угоду про імплементування положень (UNCLOS), що стосуються збереження

транскордонних рибних запасів та управління транскордонними рибними запасами та запасами далеко мігруючих риб (ЮНКЛОС). транскордонних рибних запасів і запасів далеко мігруючих риб (Угода ООН про рибні запаси) (ООН - Відділ з питань океану та морського права, 2008).

Як член Продовольчої та сільськогосподарської Організації Об'єднаних Націй (ФАО), погодилася з Кодексом поведінки відповідального рибальства. Грузія прагне бути членом відповідних регіональних та міжнародних органів з питань рибальства, таких як Генеральна комісія з рибальства в Середземному морі (GFCM), Європейський консультативний комітет з питань внутрішнього рибальства (EIFAC) Європейський консультативний комітет з внутрішнього рибальства (EIFAC), Мережа центрів аквакультури Центри аквакультури в Центральній та Східній Європі (NACEE) та Комісії з питань рибальства в Чорному морі, яка буде створеної відповідно до Конвенції про рибальство та збереження живих ресурсів Чорного моря рибальства та збереження живих ресурсів Чорного моря (Комісія з захисту Чорного моря Чорного моря від забруднення, 2008).

Наразі Грузія не має закону про рибальство. Однак останнім часом вона реалізувала різні правові та адміністративні ініціативи, які призвели до адміністративні ініціативи, які призвели до прийняття низки законів та підзаконних актів, які що стосуються рибного господарства в різних аспектах:

- Конституція Грузії (1995 р., зі змінами та доповненнями)
- Закон про ветеринарію (1995 р., зі змінами та доповненнями)
- Закон про природоохоронні території (1996 р.)
- Закон про охорону навколишнього середовища (1996)
- Закон про заохочення та забезпечення інвестиційної діяльності (1996)
- Закон "Про екологічний дозвіл" (1996)
- Закон про тваринний світ (1996)
- Закон "Про воду" (1997)

- Морський кодекс (1997)
- Закон "Про приватизацію державного майна" (1997)
- Закон "Про морські райони" (1998)
- Закон "Про стандартизацію" (1999)
- Закон "Про харчові продукти та тютюнові вироби" (1999 р., зі змінами, внесеними у 2003 р.)
- Закон "Про загальні процедури надання ліцензій та дозволів у сфері господарської діяльності (2002 р., зі змінами та доповненнями, внесеними зі змінами та доповненнями, внесеними у 2004 році)
- Санітарний кодекс (2003 р., зі змінами та доповненнями)

На самому початку двадцять першого століття МІНА розпочало підготовку нового закону про рибне господарство для Грузії. Очікувалося, що уряд затвердить цей закон очікувалося, що він буде схвалений у найближчі роки, після чого низка підзаконних актів ряд підзаконних актів відповідно до закону все ще потрібно буде ще потрібно буде розробити низку підзаконних актів.

Що стосується рибогосподарської статистики, то існує декілька програм збору даних про рибне господарство, в яких беруть участь Департамент статистики, Міністерство екології та захисту довкілля та національних ресурсів, а також Департамент рибного господарства Міністерства сільського господарства. Збір даних, пов'язаних з рибальством не був скоординований між різними державними у минулому не координувався між різними державними установами. Збір даних для оцінки риболовецького рибного промислу не використовувалися вибіркові методи. Основні змінні, такі як обсяги вилову за видами та ціни були отримані безпосередньо з даних про вилов ліцензованих риболовецьких господарств та/або з маркетингових досліджень.

Виявилось, що в секторі малих риболовецьких господарств існують інформаційні прогалини, оскільки більшість з них риболовецьких господарств, оскільки більшість з них працюють без ліцензії. Зазвичай

звітували про вилов лише тих видів риби, які видів, включених до ліцензії. Перевантаження риби на борт судна риби та сезонна міграція риболовецьких бригад, схоже, є двома можливими факторами, які можуть бути причиною незареєстрованого вилову. А третій фактор стосується рибальської діяльності, яка здійснюється за допомогою пляжних неводів та інших методів, які не використовують зареєстрованих або ліцензованих рибальських суден.

Інформація про рибальське зусилля не збирається на регулярній основі, що унеможливує формулювання базових показників, таких як вилов на одиницю зусилля (CPUE) за категоріями суден/знарядь лову. Збір даних повинен здійснюватися шляхом вибіркової операції для того, щоб уникнути нестачі даних про вилов система реєстрації. Рибальство у внутрішніх водоймах є менш важливим у кількісному відношенні, ніж менш важливий у кількісному відношенні, ніж морський вилов, і тому таким чином, виправдовує лише обмежені інвестиції у збір даних. у збір даних. Статистика аквакультури все ще досить невідома. Однак, у 2004 та 2005 роках, за підтримки Програми технічного співробітництва ФАО статистична діяльність описана більш детально у технічних записках зі статистики та збору даних та у звітах про семінари, організовані в рамках проекту.

4.3 Румунія. Управління рибальством у Чорному морі та раціональне використання водних біоресурсів

Румунія завершила переговори з ЄС у ЄС у сфері рибальства в червні 2001 року, прийнявши все "acquis communautaire", не вимагаючи жодних відступів або перехідних періодів. Румунія є членом Румунія є членом ЄС з 2007 року.

Управління рибальством традиційно здійснювалося за допомогою прямих обмежень, включаючи сезонні та територіальні сезонні та територіальні заборони, мінімальний розмір вічка та обмеження доступу.

В останні роки ліцензування та система індивідуальних квот були запроваджені як заходи контролю за виловом риби з метою привести рибальські зусилля у більшу відповідність до наявних ресурсам. Ліцензії стосуються певної групи видів або типу знарядь лову і, як правило, розмежовують рибальські (FAO, 2008с).

Міністерство сільського господарства, лісового господарства та розвитку сільських територій розвитку (МСГЛР) відповідає за рибогосподарську політику в Румунії через Директорат рибного господарства рибного господарства в Румунії через Директорат рибного господарства (DoF). Управління рибними ресурсами здійснюється управління рибними ресурсами здійснюється кількома установами під координацією MAFRD.

Основні теми досліджень включають

- Національна компанія з управління рибними ресурсами управління рибними ресурсами (NCFRM) (2002): Основним відповідальність полягає в управлінні рибними ресурсами у сталий спосіб шляхом обмеження рибних ресурсів шляхом обмеження вилову риби та поповнення природних вод,
- Національна лісова адміністрація: Відповідає за відповідає за контроль рибальства в гірських рибальством у гірських водах та розведенням форелі,
- Адміністрація біосферного заповідника дельти Дунаю (DDBRA), (Міністерство водних ресурсів та охорони навколишнього середовища): Основні завдання є забезпечення збереження та захисту існуючої природної спадщини та сприяння екологічно сталого використання його природних ресурсів.

Правозастосування в румунському рибальстві здійснюється Інспекцією рибного господарства (підпорядкована MAFRD, яка має 10 філій по всій країні (Закон по. 192/2001). Управління рибним господарством

здійснюється різні органи влади відповідно до їхньої сфери управління територіями, до яких вони належать. Розподіл квот в основному базувався на історичних показниках вилову, але зараз вони розподіляються в межах загального допустимого улову (ОДУ), що базується на основі наукових досліджень. Рибальство у верхній течії Дунаю відбувається в межах декількох риболовецьких районів, встановлених NCFRM, районів, які орендуються за результатами відкритого конкурсу для юридично визнаних суб'єктів господарювання або рибальських об'єднань, асоціаціям рибалок.

Всі комерційні рибальські судна повинні бути зареєстровані в Реєстрі риболовних суден, що є першою умовою для отримання ліцензії на вилов риби та квот. Управління реєстру риболовних суден Міністерства рибного господарства реєструє дані про всі рибальські судна відповідно до СФР правил ЄС.

Рибальство та охорона запасів осетрових здійснюється базується на квотах вилову та ОДУ, затверджених Румунською академією наук, як вищою науковою установою Румунською академією, як вищим науковим вищим науковим органом і керується Конвенцією про Міжнародної торгівлі видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення (CITES).

Кожна особина осетра, що виловлюється, повинна бути обов'язково маркується спеціальною биркою, щоб забезпечити легку ідентифікації та відстеження, а кожен рибалка повинен заповнити декларацію вилову з усіма даними про улов: кожен вид осетрових, місце і час вилову, та біометричні виміри (вага, довжина).

Морський вилов здійснюється на підставі ліцензій на вилов риби які видаються Держрибагентством кваліфікованим фізичним або юридичним особам. особам або юридичним особам. У Чорному морі використання рибних ресурсів рибних ресурсів є тимчасово безкоштовним, щоб дозволити розвиток морського використання рибних ресурсів є тимчасово безкоштовним для розвитку морського рибальства, з податком у розмірі 1% від продажу. У прибережному рибальстві застосовується принцип

обережності застосовується шляхом заборони риболовлі траулерами в межах зони DDBRA і на глибині менше 20 м на глибині менше 20 м на решті узбережжя. Нинішня система правозастосування в основному базується на судових журналах, деклараціях про вилов та обов'язкових нотаток про висадку риби, а також штрафів за порушення правил.

Рибне господарство, саме по собі, не отримує прямих субсидій від держави, але існують певні звільнення від ПДВ та акцизів на паливо, що використовується риболовецьким флотом у Чорному морі. рибальським флотом у Чорному морі.

Очікується, що в майбутньому основним постачальником вітчизняної риби стане рибництво за рахунок модернізації рибницьких господарств та диверсифікації видів риби, що вирощується. Для того, щоб досягти рівня споживання риби в ЄС, виробництво риби має бути збільшене на 53 000 т у 2007 році, але виробництво риби в Чорному морі, за оцінками, зросте до 10 700 т за рахунок модернізації одиниць риболовецького флоту. Розвиток рибного господарства Румунії спрямований на забезпечення балансу між розміром запасів і рівнем експлуатації, зміцнення і розвиток конкурентоспроможності окремих економічно життєздатних підприємств, стабілізацію рибного ринку, поліпшення якості рибної продукції і підтримку економічного розвитку регіонів, залежних від рибного промислу.

Національний інститут морських досліджень і розробок "Григоре Антіпа" в Констанці відповідає за більшість досліджень у Чорному морі. Дослідження в районі дельти Дунаю та річки Дунай проводяться Національним центром дельти Дунаю

Науково-дослідний інститут розвитку, Тульча. Основні теми досліджень включають

- Розробка технологій штучного нересту та вирощування різних видів риб,
- Розвиток культури осетрових для отримання високоякісної ікри та свіжої риби,

- Удосконалення існуючих технологій штучного відтворення та розведення у прісноводному середовищі з використанням екстенсивних та інтенсивних систем,
- Впровадження веслоноса в румунське рибництво.

Університет Галаца через свій факультет рибальства та аквакультури є найважливішим провайдером вищої освіти в галузі рибного господарства. У той же час, кожен з вітчизняних сільськогосподарських університетів пропонує у своїх навчальних програмах навчання з рибництва для студентів денної та заочної форм навчання, але з різними акцентами та предметами

4.4 Російська Федерація. Управління рибальством у Чорному морі та раціональне використання водних біоресурсів

Російська Федерація має давні рибальські традиції в управлінні рибальством в Чорному морі та океані, правової бази та науково-дослідницької діяльності. Вилов рибальство здійснюється в Азовському та Чорному морях.

Після розпаду Радянського Союзу рибний рибне господарство в Росії та Україні зазнало значних змін. Рибальство в Чорному морі здійснювалося кооперативами як державними корпораціями, так і колективами (рибколгоспи), які мають рибальські судна, дослідницькі судна, літаки і вертольоти. дослідницькі судна, літаки і вертольоти (Honneland, 2005).

Існували спеціальні академії, які навчали моряків і рибалок, інвестуючи в розвиток знань і людських ресурсів. Існувало окреме Міністерство рибного господарства рибного господарства в СРСР, а рибна галузь рибний сектор зазнав деградації в державній бюрократії.

Відповідальність за рибне господарство була покладена на Державний комітет рибного господарства, а потім його було передано до Агентства рибного господарства, підпорядкованого Міністерству сільського

господарства. сільського господарства. Після 1991 року російська рибогосподарська бюрократія в рибному господарстві заслужила репутацію корумпованої та неефективної. неефективною. По суті, рибному господарству бракувало координації на федеральному рівні, який, схоже, втратив втратила управління в процесі частого реформування. Остання бюрократична реформа, яка передбачає, що політичні, виконавчі та контрольні функції політичні, виконавчі та контрольні функції мають бути більш чітко розмежувати політичні, виконавчі та контрольні функції.

Департамент рибного господарства при Міністерстві сільського господарства відповідає за формулювання загальної рибогосподарської політики у Федерації, а також рибного господарства у Федерації, а також за розробку правил рибальства. В даний час Агентство рибного господарства відповідає за надання послуг та укладання контрактів з різними агентами в секторі. Після реформи найбільш важливими контролюючими установами є Ветеринарна служба та Федеральна прикордонна служба. Рибальство Рибінспекція продовжує здійснювати контрольну діяльність. У грудні 2004 року набув чинності новий Федеральний закон про рибальство набув чинності новий Федеральний закон про рибальство. Закон про російську виключну економічну зону був прийнятий у 1998 році, формуючи правову основу для державного управління в економічних морських районах Росії.

Концепція розвитку рибного господарства в Російській Федерації до 2020 року - інший важливим стратегічним документом 2001 року, який окреслює деякі з основних викликів, з якими стикається російське рибне господарство рибного господарства Росії, а також заходи, які будуть вжиті для вирішення цих проблем. для вирішення цих проблем (Дворынаков, 2001). Згідно з новим Законом "Про рибне господарство", управління рибними ресурсами управляють за допомогою системи квот. Рибальство в Чорноморське рибальство регулюється "Правилами промислового рибальства в басейні Азовського моря" та "Правилами ведення рибного господарства, охорони і використання живих ресурсів в економічній зоні

СРСР у Чорному морі" для радянських риболовецьких організацій і риболовецьких суден. риболовецьких організацій та риболовецьких суден. Окрім цих правил, промислове рибальство регулюється і та уточнюється "Режимами рибальства", щорічним зведенням щорічним набором правил. Всі судна та рибалки повинні мати ліцензію. рибалки повинні мати ліцензію та бути зареєстровані.

Квота на промисловий вилов риби у внутрішніх морських водах, територіальному морі та ВЕЗ Росії визначається річним загальним допустимим уловом (ОДУ), запропонованим на основі оцінок конкретних рибогосподарських інститутів та адміністративних меж басейнів, що контролюються конкретними рибогосподарськими управліннями (рибводами). Малі риболовецькі підприємства у важливих риболовецьких районах іноді об'єднуються в асоціації за адміністративно-територіальним принципом (Ликова, 2000).

В даний час існує декілька інститутів морського рибного господарства та океанографії (НІРО), які відповідають за оцінку ресурсів і дослідження в галузі рибного господарства. Загальна методологія та питаннями координації рибогосподарських досліджень займається Центральний інститут рибного господарства ВНІРО в Москві.

4.5 Україна. Управління рибальством у Чорному морі та раціональне використання водних біоресурсів

У 1995 році Україна створила свою виключну економічну зону (ВЕЗ) в Чорному морі на основі Конвенції ООН з морського права. Біологічні ресурси в Азовському Азовського моря є спільним ресурсом для двох країн на основі Угоди з Російською Федерацією (1993 р.). Федерацією (1993). У 1999 році Україна ратифікувала Конвенцію Організації Об'єднаних Націй з морського права від 10 грудня 1982 року, а в 2002 році ратифікувала Угоду

про збереження транскордонних рибних запасів і управління транскордонними рибними запасами та запасами далеко мігруючих риб (Глобальний форум з питань океану). транскордонних рибних запасів та запасів далеко мігруючих риб (Глобальний форум з питань океанів, океанів, узбережжя та островів, 2008).

Сучасні проблеми в українському рибному господарстві пов'язані із загальною кризою в економіці країни, що настала після переходу від централізованої планової до ринкової економіки. Основними проблемами є високі витрати на постачання матеріалів та обладнання, висока вартість кредитів, податкова політика, надзвичайно суворе оподаткування, недосконале приватизаційне законодавство, відсутність обігових коштів на підприємствах законодавство у сфері рибальства та аквакультури, криміналізація рибного бізнесу, тіньовий обіг більшої частини капіталу. Формування конкурентного середовища все ще перебуває на початковій стадії.

Державна підтримка рибного господарства, яка існує в багатьох країнах, ще не багатьох країнах, в Україні ще не запроваджено. Україні. В Україні немає оптових ринків рибної продукції, тому витрати на реалізацію рибної продукції В Україні немає оптових ринків для рибної продукції, тому витрати на реалізацію рибної продукції на рибної продукції на внутрішньому ринку становлять близько половини загальних комерційних витрат. У 1995 році Україна запровадила обов'язкову сертифікацію рибних консервів, а в 1998 році сертифікація стала обов'язковою для копченої, в'яленої та солоної риби.

Державний реєстр України відповідає за технічний нагляд та класифікацію морських суден. Оскільки рибне законодавство все ще розвивається, приватні інвестиції в рибний сектор в Україні рибного господарства в Україні обмежені. У країні все ще існують інститути з дослідження та планування рибного господарства. існують в країні. Україна має великий промисловий та науковий потенціал у галузі рибальства та

аквакультури, а також діють спеціалізовані вищі навчальні заклади та навчальні заклади для рибної галузі. Існують програми професійної перекваліфікації та сертифікації для рибного господарства.

Для судновласників і орендарів, які працюють у відкритому морі, першочерговою проблемою є відкритому морі, першочерговою проблемою є забезпечення суден обіговими коштами для ведення рибного промислу. Банківський кредит в Україні дуже дорогий, тому основним джерелом обігових коштів є виловлена риба. До середини 1990-х років в Україні діяли радянські стандарти на рибну продукцію, її переробку, зберігання пакування та продажу. Починаючи з 1992 року, Україна розробляються та приймаються нові стандарти на рибну продукцію, в тому числі й ті, що спрямовані на задоволення рибної продукції, в тому числі й ті, що спрямовані на задоволення вимог ЄС. вимоги ЄС.

Українське рибне господарство та аквакультура долають кризову ситуацію та трансформуються. Українська економіка рухається до вільного ринку. Українська економіка рухається до вільних ринкових засад, тому для рибогосподарських підприємств найнагальнішою потребою є організація своєї діяльності на основі сучасного ефективного менеджменту, з розвитком маркетингових досліджень.

Орієнтирами для розвитку залишаються досягнення 1980-х років, які були засновані на централізованій плановій економіці та відсутності приватної власності.

Зникнення цієї економіки, починаючи з 1990-1991 років, призвело до різкого падіння національного виробництва рибної продукції. З 1989 по 1994 рік виробництво риби в Україні виробництво рибної продукції в Україні впало головним чином через значне зменшенням риболовецьких зусиль та відповідного вилову у відкритому морі та в Чорному морі. відкритому морі, в Чорному та Азовському морях, а також скорочення виробництва продукції аквакультури. Це було спричинено глибока економічна криза в країні. На основі аналізу розвитку рибальства та аквакультури в Україні в 1990-х

роках, слід зазначити, що в умовах економічної кризи морське та океанічне рибальство було більш привабливим для бізнесу, ніж аквакультура.

За період з 1993 по 2001 рік вилов риби в Азовському та Чорному морях збільшився з 26 000 до 91 000 т. Наприкінці 1990-х років обсяг продукції аквакультури зменшився з 136 000 до 30 000 т і стабілізувався на цьому рівні. У найближчому майбутньому, з покращенням економічної ситуації в Україні, можна очікувати розширення бізнес-ініціатив можна очікувати розширення бізнес-ініціатив у всіх аспектах рибного господарства. Основою для розвитку для розвитку є наявність недовикористаних ресурсів в Азовському та Чорному морях, а також технічний спадок від СРСР у матеріально-технічному плані, включаючи флот. технічному плані, включаючи флот, систему ставкового рибництва, потужності з переробки рибної сировини, рибні порти, рибопереробні підприємства, старі традиції в рибальстві та аквакультурі, споживання рибної продукції, наявність кваліфікованих кадрів споживання рибної продукції, наявність кваліфікованих кадрів та наявність кваліфікованих кадрів та системи освіти для їх підготовки. Разом з імпортованою рибною продукцією це має дозволити щорічне споживання риби в Україні досягти 15-18 кг на душу населення.

У Чорному морі в українських водах, за оцінками ЮГНІРО (Науково-дослідного інституту в Керчі) оцінками ЮНІРО, запаси шпрота європейського, хамси, калкана, хамси, рапани є недостатньо експлуатованими. Концентрація чорноморського анчоуса на зимівлі у біля берегів Грузії достатньо експлуатується; цей запас доступний для українських рибалок відповідно до доступний для українських рибалок відповідно до українсько-грузинської Угоди про рибальство. Привабливим аспектом морського рибальства є Привабливим аспектом морського рибальства в Азовському та Чорного морів є висока ефективність рибальства, особливо малих пелагічних риб. Модернізація великих старих траулерів великих старих траулерів збільшила їхню продуктивність у два-три у два-три

рази, але таке переоснащення флоту управління та експлуатація в морському рибальстві в ефективний і прибутковий спосіб, але таке переоснащення флоту ефективним і прибутковим способом, вимагає великих попередніх та поточних інвестицій.

За нинішніх умов в Україні, коли комерційні банківські кредити є дорогими, альтернативою довгостроковому банківському кредиту може стати лізинг у формі кредит-оренди, який широко використовується в багатьох країнах для будівництва та модернізації флоту. Рибогосподарська політика в Україні все ще розвивається. У 2000 році український парламент схвалив Концепцію розвитку рибного господарства України. Концепція окреслила стратегічні напрямки державної політики у сфері рибного господарства. Найважливішими з них є

найважливішими елементами є створення сприятливих умов для стабілізації та постійного нарощування виробництва конкурентоспроможної рибної продукції; та задоволення потреб населення в рибній продукції. Концепція визнає важливу роль рибної продукції у забезпеченні національної продовольчої безпеки. Одними з найбільш важливими завданнями є оновлення та модернізація риболовецького флоту та технологій рибодобувних і переробних підприємств, підвищення ефективності та переробних підприємств, підвищення ефективності використання рибних запасів, забезпечення відтворення використання рибних запасів, забезпечення відтворення та відтворення та охорона рибних запасів, підвищення якості та збільшення асортименту рибної продукції збільшення асортименту рибної продукції, розвиток міжнародного науково-технічного співробітництва та зовнішньоекономічних зв'язків, гармонізація законодавства України з питань якості рибної продукції зі світовими стандартами. України щодо якості рибної продукції зі стандартами ЄС та інших країн, структурна ЄС та інших країн, проведення структурних реформ та реформування власності, підвищення якості підготовки кадрів відповідно

до міжнародних стандартів. підготовки кадрів відповідно до міжнародних стандартів.

У Концепції зазначено, що імплементація має відбуватися через державне регулювання та управління водними живими ресурсами та рибальством на основі наукових даних, моніторингу стану ресурсів та контролю за рибальством.

4.6 Туреччина. Управління рибальством у Чорному морі та раціональне використання водних біоресурсів

Туреччина є найважливішою країною для реалізації максимального вилову риби з Чорного моря, маючи широкий спектр риболовецької інфраструктури та правову базу, а також давні рибальські традиції в регіоні.

Міністерство сільського господарства та сільських справ (MARA) є головною державною організацією, відповідальною за управління рибальством (включаючи аквакультуру), регулювання, охорону, захист, просування та технічну (Міністерство сільського господарства та сільських Міністерство сільського господарства та розвитку сільських територій, 2008). Вся діяльність у сфері рибальства та аквакультури ґрунтується на Законі "Про рибне господарство" № 1380, прийнятому в 1971 році. У цьому законі та пов'язаній з ним бюрократією, визначення були кодифіковані. На основі цього закону, готуються підзаконні акти та циркуляри, що регулюють рибальство. Закон про рибальство № 1380 від 1971 року зі змінами та доповненнями, внесеними законом № 3288 від 1986 року. Відповідно до законів 1380 і 3288 та Закону про континентальні води № 2674 від 1982 року, іноземцям не дозволяється брати участь у комерційному рибальстві. Відповідно до цих законів законами, щороку публікуються циркуляри про промислове рибальство та спортивне рибальства та спортивного рибальства

публікуються циркуляри, які оголошуються в офіційному журналі про обмеження для контролю запасів (FAO, 2008d).

MARA виконує свої обов'язки з управління рибним господарством управління рибним господарством через чотири Генеральні дирекції, а також районні та 81 провінційну а також через районні та 81 провінційну дирекції. Відділи контролю 81 провінційного управління MARA відповідають за реалізацію заходів з регулювання рибальства та контролюють вилов риби, зазначений у щорічних міністерських циркулярах. Додатково, Берегова охорона Міністерства внутрішніх справ також несуть відповідальність за контроль за рибальством у деяких визначених районах.

Закони про рибальство покладають основну відповідальність рибальства на ПГР, і протягом 1980-х років значні зусилля були спрямовані на підготовку законів та підзаконних актів, пов'язаних з управлінням прибережними та внутрішніми ресурсами. Значна частина законодавства, підготовленого в цей період, стосується питань охорони та збереження. До них відносяться закони про охорону навколишнього середовища, національні парки та захист культурного та національного багатства, які можуть обмежувати деякі види рибальства та аквакультури. Як наслідок, низка міністерств та установ, створених у 1980-х роках створених у 1980-х роках, таких як Міністерство охорони навколишнього середовища та лісового господарства, Підсекретаріат морського флоту та ін., залучені до процесу прийняття рішень щодо рибальства та аквакультури. рибальства та аквакультури. Організація державного планування готує довгострокові плани розвитку та щорічні програми що відповідають цілям сектору, визначеним урядом, і координує діяльність урядом, а також координує діяльність міністерств і державних установ щодо міністерств і державних установ щодо економічної, соціальної та культурної політики з метою забезпечення ефективної реалізації та консультування уряду та консультування уряду з питань рибної політики. Рибне виробництво дані збираються та оцінюються

Державним інститутом статистики Державний інститут статистики у співпраці з MARA. Інститут

Інститут використовує метод суцільного анкетування для великих рибалок, а для малих рибалок - метод суб-вибірки. для дрібних рибалок.

Підсекретаріат зовнішньої торгівлі Прем'єр-міністра є іншою державною організацією, яка регулює режим експорту та імпорту риби. Сільськогосподарський банк Турецької Республіки та Підсекретаріат Казначейства керують кредитними та стимулюючими схемами для підтримки секторів рибальства та аквакультури. Рада з науково-технічних досліджень також відіграє важливу роль в організації та субсидуванні науково-дослідницької діяльності. Центр сприяння експорту Туреччини, який є єдиною державною організацією в цій галузі, виступає посередником у встановленні ділових контактів між іноземними імпортерами та турецькими експортерами з метою розвитку та просування турецького експорту рибної продукції.

Урядова політика щодо рибного господарства традиційно зосереджена на стимулюванні виробництва і включає як заходи з управління рибальством, так і заходи з розвитку рибальства. Розвиток рибальства в Туреччині тісно пов'язаний з економічною та соціальною стратегією, викладеною в Національному п'ятирічному плані розвитку та Національній щорічній програмі. Управління рибальством в Туреччині перебуває під юрисдикцією MARA, яка відповідає за розробку рибогосподарських правил та програм розвитку рибного господарства. У 2002 році в рамках проекту ЄС було проведено дослідження турецького рибного сектору та законодавства Туреччини було проведено в рамках проекту ЄС під назвою "Підтримка рибного господарства Туреччини". ЄС під назвою "Підтримка турецьких органів влади в рибному секторі" в рамках проекту ЄС під назвою "Підтримка турецьких органів влади, відповідальних за рибному секторі". Загальна мета проекту є посилення сталого внеску рибного сектору в національну економіку та рибного господарства в національну економіку та

підготовка сектору до вступу Туреччини в Європейський Європейського Союзу шляхом впровадження відповідних правових, інституційних та структурних політичних реформ, визначених у Стратегії наближення рибного сектору до ЄС, розробленої Робочою групою з питань рибальства (включає посадових осіб Департаменту рибного господарства MAMA, Берегової охорони, Державного інституту статистики та інших зацікавлених сторін рибного господарства).

Безпосередніми цілями проекту є галузеве управління сектором, включаючи збереження, інспекцію та контроль, управління ресурсами та структурні управління ресурсами та практики структурної перебудови, спільні ринкові організації та організації виробників, прийняття ринкових стандартів (включаючи контроль якості) та ринкової статистичної інформаційної системи та розробка системи втручання, а також системи втручання, а також розробка та впровадження комп'ютеризованої системи реєстрації риболовецьких суден реєстрації, моніторингу суден та статистичної інформаційної системи відповідно до чинного відповідного законодавства ЄС.

Відповідно до Закону про рибальство від 1971 та 1986 років, ліцензування як рибалок, так і їхніх суден стало обов'язковим. Під час рибальського сезону рибалки можуть ловити рибу в усіх водоймах будь-якого виду і в будь-якій рибалки можуть ловити будь-які види риби у всіх водоймах у будь-якій кількості, за деякими винятками, такими як закриті території та типу знарядь лову в певних районах, які визначені в щорічному циркулярі.

Регулювання рибальства базується на наступних критеріях (Duzgunes, 2007);

- Мінімальний розмір вічка (тобто тралова сітка 20 мм у Чорному морі та 22 мм в інших морях) Чорному морі та 22 мм в інших морях),
- Мінімальний розмір риби (довжина (см) та/або вага (g)),
- Закрита зона та умови для визначених знарядь лову та/або суден,

- Закритий сезон та територія,
- Види, що підлягають повній охороні (дельфін, тюлень, лосось, морська черепаха, губка, корали та осетрові),
- Повністю заборонені методи лову та знаряддя лову знаряддя лову,
- Обмеження на знаряддя лову для визначених видів,
- Обмеження на знаряддя або методи лову,
- Деякі обмеження щодо забруднюючих речовин.

Сезонна заборона захищає нерестові запаси, оскільки забороняє використання тралів та кошелькових неводів у період з травня по вересень. Зональне обмеження стосується закону забороняє риболовлю в межах трьох миль від берегової лінії.

Не існує інших заходів управління, таких як ОДУ та квоти на вилов, ексклюзивні регіональні або субрегіональні дозволи на вилов риби. регіональних або субрегіональних дозволів на вилов риби. Майже половина правил рибальства регулювання рибальства - це цільові трали та подібні знаряддя лову. знаряддями лову. Але чинні правила та заходи, які використовують неефективні методи та недостатні заборони та інспекції, не сприяють відновленню рибних ресурсів (ОЕСР, 2008).

Тралення заборонено в зоні, що знаходиться в межах трьох миль від узбережжя. Потужність флоту була заморожена через заборону на будівництво та ліцензування нових суден довжиною понад 12 м у 1991 році. У 1997 році ліцензування нових рибальських суден було припинено. риболовних суден. Однак обмежена кількість ліцензій була рибальським суднам на короткі періоди в 1994р, 1997 та 2001 роках. Починаючи з 2002 року, жодне судно не входило до складу флоту заборонено з 2002 року. Нові входи дозволені лише тоді коли судно виходить зі складу флоту. У таких випадках допускається збільшення довжини судна максимум на 20%. Як у випадку у випадку модифікації та заміни судна, потужність двигуна або тоннаж не враховуються.

Ефективний контроль за виловом риби може бути можна досягти шляхом розвитку існуючої системи ліцензування ліцензування рибалок та суден. Ліцензії можуть містити не лише простий дозвіл на вилов риби, але й більш детальні заходи контролю, такі як знаряддя лову, що будуть використовувані знаряддя лову, райони та періоди вилову, або навіть навіть порти, в яких риба повинна бути виловлена.

Реєстрація рибальських суден та рибалок проводиться відповідно до стандартів ФАО провінційними управліннями відповідно до стандартів ФАО. Наразі MARA наразі створює центральну систему реєстрації суден в Генеральному управлінні захисту та контролю

в Анкарі, співпрацюючи з Підсекретаріатом з морських справ (Генеральна дирекція). морських справ (Генеральна дирекція захисту та контролю, 2008).

Уряд Туреччини покращив гігієнічні умови на переробних підприємствах, сировину та маркетингу з метою покращення якості риби та рибної продукції. риби та рибної продукції відповідно до норм ЄС. Деякі види, що знаходяться під загрозою зникнення, такі як осетрові, морські ссавці та морська форель знаходяться під повним під повним захистом.

За даними 2006 року загальний обсяг вилову риби становив 488 966 т, з яких 340 350 т отримано від морського рибного промислу. Споживання риби на душу населення становить 7-8 кг (ТУІК, 2007).

З метою стимулювання виробництва в рибному секторі рибному секторі, уряд Туреччини запровадив декілька заходів державної допомоги, включаючи відшкодування експортного мита на підготовленої та консервованої риби, схему податкових пільг на дизельне паливо, що використовується на дизельне паливо, що використовується на рибальських суднах, схему підтримки аквакультури схему підтримки аквакультури та схему субсидованих кредитів для рибалок та рибних фермерів.

Інші механізми, що стосуються управління рибним господарством управління рибним господарством є багатосторонні угоди (EU CFP, ФАО,

GFCM, OECD, EUORFISH, ICAT, EIFAC, CITES), двосторонні угоди (Алжир, Марокко, Україна, Болгарія, Румунія, Грузія та Ємен), а також технічні та контрольні заходи для мігруючих видів.

Наразі Туреччина має добре розвинену систему освіти в галузі рибальства та аквакультури. та аквакультури, яка є частиною турецької системи вищої освіти. Туреччина має значний науково-технічний та дослідницький потенціал. Освіта в галузі рибальства та аквакультури здійснюється середніми школами, професійно-технічними училищами, риболовецькими, морськими факультетами рибальства, морських наук та сільського господарства, а також інститути морських наук. інститути морських наук. Існує лише 3 вищі навчальні заклади, які перебувають під контролем Міністерства освіти підконтрольні Міністерству освіти; студенти вступають до них з п'ятнадцяти років. Професійно-технічні училища та факультети є частиною системи вищої освіти обираються за результатами центрального вступного іспиту. Тривалість навчання в професійно-технічних училищах навчання в середній професійній школі становить 2 роки, а навчальні предмети включають гідробіологію, якість води, рибну біологію, рибальство, аквакультуру та переробку риби. (Okumus, 2007).

В даний час існує 12 рибогосподарських і 2 морських наукові факультети та 5 кафедр на сільськогосподарських факультетах. факультетах, що забезпечують бакалаврську та аспірантську освіту (Ustundag, 2007). Бакалаврська освіта триває чотири роки і включає курси з базових водних наук, біології рибного господарства та управління, аквакультури та обробки, переробки та маркетинг. Вступ до магістратури (MSc) та докторантури (PhD) та докторантури (PhD) залежить від центрального іспиту (так званий вступний іспит до аспірантури) та успішності на рівні бакалаврату. Навчання на магістратурі та докторантурі можуть тривати 2-3 та 3-6 років відповідно.

Ці навчальні заклади є частиною національної системи вищої освіти, що перебуває на стадії гармонізується з системою вищої освіти ЄС та розподілені по всій країні. Однак, можливості для практичної підготовки є

недостатніми через можливості для практичного навчання є недостатніми через великою кількістю студентів та відсутністю фізичної інфраструктури. Щороку понад 300 студентів закінчують ці факультети, але кількість працевлаштованих у самому секторі дуже обмежена, переважно в аквакультури, переробці та рибальстві адміністрації (Okumus, 2007).

Науково-дослідницька та дослідно-конструкторська діяльність здійснюється вищезгаданими вищими навчальними закладами вищими навчальними закладами (факультетами, кафедрами та інститутами) та Науково-дослідні інститути ПМР, які розташовані на Чорноморському узбережжі (Трабзон), Середземноморському узбережжі (Анталія), регіоні озер (Егірдір) та Східній Анатолії (Елазіг). Інститути в Егірдірі та Елазіг в основному відповідають за прісні води, тоді як інші поєднують дослідження прибережних і прісних вод. дослідження прибережних і прісних вод. Інститути здебільшого проводять практичні та прикладні дослідження для збору базових даних, необхідних для управління рибальством та розвитку аквакультури.

Навчальні курси, як правило, організовує MARA і проводяться викладачами університетів, власними досвідченими співробітниками MARA та міжнародними консультантами. Поширення та розповсюдження інформації та знань здійснюється різними підрозділами ПГР (науково-дослідні інститути, відповідні департаменти та обласні управління), але це найслабша ланка служби підтримки розвитку рибальства та аквакультури, але це найслабша ланка розвитку рибальства та аквакультури. Консультації надаються безкоштовно консультації надаються безкоштовно організаціями ПГР та університетами (Okumus, 2007).

5 ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗІ РИБОЛОВСТВА ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ ВОДНИХ БІОРЕСУРСІВ

5.1 Управління в галузі рибальства та збереження водних біоресурсів

Державний моніторинг водних біоресурсів

1. Державний моніторинг водних біоресурсів являє собою систему регулярних спостережень за:

1) розподілом, чисельністю, якістю, відтворенням водних біоресурсів, а також середовищем їх існування;

2) рибальством і збереженням водних біоресурсів.

2. Державний моніторинг водних біоресурсів є частиною державного моніторингу довкілля.

3. Дані державного моніторингу водних біоресурсів застосовуються для організації раціонального використання та збереження водних біоресурсів, а також для вирішення спорів у галузі рибальства та збереження водних біоресурсів, притягнення до відповідальності осіб, які вчинили правопорушення у галузі рибальства та збереження водних біоресурсів.

4. Державний моніторинг водних біоресурсів здійснюється федеральним органом виконавчої влади в галузі рибальства. 5. Порядок здійснення державного моніторингу водних біоресурсів і застосування його даних для цілей, зазначених у частині 3 цієї статті, встановлює Уряд Російської Федерації.

Державний рибогосподарський реєстр:

1. Державний рибогосподарський реєстр являє собою систематизоване зведення документованої інформації про водні біоресурси, про їхнє використання і збереження.

2. У державному рибогосподарському реєстрі міститься документована інформація:

1) про кількісні, якісні та про економічні характеристики водних біоресурсів;

2) про рибогосподарські басейни та водні об'єкти рибогосподарського значення;

3) про юридичних осіб та про індивідуальних підприємців, які здійснюють рибальство;

5.2 Збереження водних біоресурсів та середовища існування водних біоресурсів

Штучне відтворення водних біоресурсів:

1. штучне відтворення водних біоресурсів у водних об'єктах рибогосподарського значення здійснюється за договорами, які укладаються з федеральним органом виконавчої влади в галузі рибальства.

2. Порядок організації штучного відтворення водних біоресурсів у водних об'єктах рибогосподарського значення встановлюється Урядом України.

Акліматизація водних біоресурсів:

1 Акліматизація водних біоресурсів - діяльність зі вселення водних біоресурсів цінних видів у водні об'єкти рибогосподарського значення та створення їхніх стійких популяцій у водних об'єктах рибогосподарського значення, в яких водні біоресурси цих видів не мешкали раніше або втратили своє значення.

2. Порядок здійснення заходів з акліматизації водних біоресурсів визначається органом виконавчої влади в галузі рибальства.

Рибоохоронні зони:

1. З метою збереження умов для відтворення водних біоресурсів встановлюються рибоохоронні зони, на територіях яких запроваджуються обмеження господарської та іншої діяльності.

2. Рибоохоронною зоною є територія, що прилягає до акваторії водного об'єкта рибогосподарського значення.

3. Порядок встановлення рибоохоронних зон, обмеження здійснення господарської та іншої діяльності та особливості введення таких обмежень у рибоохоронних зонах визначаються Урядом України.

Рибогосподарські заповідні зони:

1. Водні об'єкти рибогосподарського значення або їх ділянки, що мають важливе значення для збереження водних біоресурсів цінних видів, можуть бути оголошені рибогосподарськими заповідними зонами.

2. Рибогосподарською заповідною зоною є водний об'єкт або його частина з прилеглою до них територією, на яких встановлюється особливий режим господарської та іншої діяльності з метою збереження водних біоресурсів і створення умов для розвитку рибництва та рибальства.

3. У рибогосподарських заповідних зонах господарська та інша діяльність може бути заборонена повністю або частково чи постійно або тимчасово.

5.3 Інноваційні проєкти в рибальстві та аквакультури

Успішне розв'язання завдань розвитку рибогосподарської галузі, виходячи з вимог економічного зростання країни, можливе тільки при переході до інноваційного шляху розвитку. Розвиток цим шляхом ґрунтуватиметься на активному державному впливі на галузеві економічні процеси.

Не менш важливим є створення "критичної" маси підприємств з чіткою перспективою їхнього розвитку, що сприяють пожвавленню

економіки галузі в цілому. Вони мають бути "відкриті" і "прозорі" для вкладення капіталів приватних інвесторів, мати в наявності розроблені інвестиційні проекти і програми.

Інноваційні проекти повинні бути спрямовані на створення нових технологій і технічних засобів видобутку, товарного вирощування, обробки водних біоресурсів, зберігання сировини та продукції.

У галузі рибальства потрібно розробити комплексні інноваційні проекти, які передбачатимуть вивчення нових об'єктів промислу, розроблення способів їхнього видобутку та знарядь лову, створення конкурентоспроможної продукції, технології її виробництва, зберігання та реалізація. Такі проекти охоплюватимуть увесь виробничий ланцюжок - від розвідки та видобутку об'єктів промислу до збуту продукції.

З метою створення умов для прискореного розвитку аквакультури необхідно запланувати такі заходи:

- розроблення методів реконструкції іхтіофауни водойм у напрямі підвищення їх продуктивності та господарської цінності;

- виведення нових і вдосконалення наявних порід, а також формування ремонтно-маточних стад риб з використанням цільової селекції на базі молекулярно-генетичних методів;

- введення в практику рибництва нових високопродуктивних видів риб та інших видів ВБР;

- розроблення та вдосконалення біотехнологій культивування риб, молюсків і ракоподібних, адаптованих до морського середовища прибережних вод України;

- розроблення методів виявлення, профілактики та лікування захворювань риб в умовах інтенсивного вирощування на основі досягнень генної інженерії;

- створення системи інформаційно-економічного забезпечення аквакультури та маркетингу продукції.

ВИСНОВКИ

Водні біоресурси є відтворюваними живими ресурсами, обмеженими за обсягом і залежними від стану навколишнього природного середовища, тому аналізу управлінських рішень з раціонального використання водних біоресурсів є, на сьогоднішній день, важливим питанням.

На основі економічної оцінки сировинної бази визначають галузеву ефективність експлуатації біоресурсів районів видобутку риби та нерибних об'єктів. Підхід до економічної оцінки сировинної бази відкритих водойм з народногосподарських, а не з галузевих позицій особливо важливий під час стратегічного планування розвитку рибної промисловості, коли визначають обсяг і напрямки інвестування галузей рибного господарства та пов'язаних із ним галузей виробництва.

Встановлено, що управління водними біологічними ресурсами ґрунтується на таких принципах: збереження водних біологічних ресурсів; підтримка біологічного потенціалу та збереження біологічного різноманіття; довгострокове використання водних біологічних ресурсів; відновлення та охорона водних біологічних ресурсів; розвиток рибальства; проведення моніторингу якості води та стану водних біологічних ресурсів; розвиток рибництва; гласність і відкритість надання права на вилов у природних рибогосподарських водних об'єктах.

Дослідження управлінських рішень в сфері раціонального використання водних біоресурсів країн чорноморського регіону, встановлено, що чорноморський регіон вирізняється своєю закритістю та міжнародним характером. З шести країн, що межують з ним, Туреччина, Болгарія і Румунія атифікували GFCM, а Румунія і Болгарія стали членами ЄС у 2007 році.

Деякі цільові види, такі як молюски, можуть бути відносно статичними і для цілей управління вважаються такими, що повністю

мешкають у національних водах. Однак основні об'єкти рибного промислу в Чорному морі мігрують в межах Чорного моря і розподіляються з іншими чорноморськими зацікавленими сторонами. Належне управління спільними запасами спільними запасами повинно включати переговори з зацікавленими сторонами по всьому ареалу виду. Міжнародні угоди та національні ініціативи можуть змусити країни підготувати спільні плани управління рибальством плани управління спільними рибними запасами в найближчому майбутньому. Тому кожна країна повинна бути готова до таких дій.

Отже, для раціонального використання водних біоресурсів та для ефективного управління рибальством всі країни мають постійно забезпечувати вирішення наступних питань, щодо управління водними біоресурсами, а саме:

- вивчення стану, державний моніторинг водних біоресурсів;
- державний облік і ведення кадастру водних біоресурсів;
- регулювання рибогосподарської діяльності;
- прогнозування стану запасів і встановлення загального допустимого улову;
- державний контроль за рибальством, охорона водних біоресурсів і середовища їх існування;
- збереження та збільшення запасів водних біоресурсів;
- розвиток аквакультури;
- збільшення поставок рибних товарів на внутрішній ринок;
- розширення наукових досліджень і розробок у галузі водних біологічних ресурсів і рибного господарства.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАНЬ

1. Brant A. von and Carrothers P.J.G. Test methods for fishing gear materials (twines and netting) // In: H. Kristjonsson (Ed), Modern Fishing Gear of the World. Vol. 2. Fishing News Books, Farnham.
2. Breen P.A. Report of the working group on ghost fishing // Proceedings of the Second International Conference on Marine Debris. II: 1216–1225 (1990).
3. The of plasma cortisol kits for measuring the stress response in fish due to handling and capture / F.S.M. Chopin, T. Arimoto, N. Okamoto, Y. Inoue, A. Tsunoda // Journal of Tokyo Univ. Fisheries 82, 79–90 (1995).
4. Chopin F.S.M., Arimoto T. The condition of fish escaping from fishing gears-a review // Fisheries Research 21, 315–327 (1995).
5. Chopin F.S.M., Inoue Y. Stress and survival in the capture process. In Behavioural Physiology of fish in the capture process. Arimoto, T. and Nanda, K. eds. // Japanese Society for Scientific Fisheries (in Japanese), 108, 116–128 (1996).
6. Chopin F., Inoue Y., Arimoto T. Development of a catch mortality model. Fisheries Research, 25, 377–382 (1996).
7. FAO. Review of the state of world marine fishery resources // FAO Fisheries technical paper 335; Rome, FAO. – 1993. – 136 p.
8. FAO. The state of world fisheries and aquaculture // FAO Fisheries Department Report; Rome, FAO. – 1995. – 57 p.
9. Норинов Е.Г. Рациональное рыболовство: Монография. – Петропавловск-Камчатский: КамчатГТУ, 2006. – 184 с.
10. Fryer R.J., Shepherd J.G. Models of codend size selection // J. Northw Atl. Fish. Sci. – 1995.
11. Fryer R.J. The power of codend selectivity trials (in prep). – 1996.

12. Galbraith D.K., Fryer R.J. and Maitland K.M.S. Demersal pair trawl codend selectivity models. // *Fish. Res.* – 1994. – N. 20. – P. 13–27.
13. Glass C.W., Wardle C.S. Studies on the use of visual stimuli to control fish escape from codends II The effect of a black tunnel on the reaction behaviour of fish in otter trawl codends // *Fisheries Research.* – 1995. – N. 23. – P. 165–174.
14. Glass C.W., Wardle C.S., Gosden S.J. Behavioural studies of the principles underlying mesh penetration by fish // *ICES mar. Sci. Symp.* – 1993. – N. 196. – P. 92–97.
15. Методология управления промышленным рыболовством Электронный ресурс. Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/n/metodologiya-upravleniya-promyshlennym-rybolovstvom-chast-1-biologiya-ili-instituty>
16. Водные биологические ресурсы как ресурсы общего пользования Электронный ресурс. Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/n/vodnye-biologicheskie-resursy-kak-resursy-obshchego-polzovaniya>
17. Анферова Е.Н. 2007. Биоэкономическое моделирование управления рыболовством: сравнительный анализ оптимизации при различных целевых функциях // *Современный экономический анализ на Дальнем Востоке России: позиция молодых исследователей.* URL: <http://www.mpsf.org/files/books/nd1452.pdf>. Дата доступа: 20.03.2015.
18. Боулз С. 2011. Микроэкономика: Поведение, институты и эволюция. М.: Дело АНХ, 576 с.
19. Бычкова О.В., Попова Е.В. 2011. Экономические представления о природе вещей и возможности коллективного действия // *Вестник Томского гос. ун-та.* № 1 (13). С. 96–114. URL: <http://sun.tsu.ru/mminfo/000063105/phil/13/image/13-096.pdf>. Дата доступа: 20.03.2015.
20. Вольчик В.В. 2002. Лекции по институциональной экономике. Ростов-

- на-Дону. 30 с. URL: <http://institutional.narod.ru/lectures/lectures7.htm>. Дата доступа: 20.03.2015.
21. Gibson C., Ostrom E., Andersson K., Shivakumar S. 2005. The Samaritan's Dilemma: The Political Economy of Development Aid. Oxford, UK: Oxford University Press. URL: <http://www.indiana.edu/~workshop/people/lostromcv.htm>. Дата доступа: 20.03.2015.
22. Gibson C., Williams J., Ostrom E. 2005a. Local Enforcement and Better Forests // World Development. 2005. V. 33. № 2. P. 273–284. URL: <http://www.indiana.edu/~workshop/people/lostromcv.htm>. Дата доступа: 20.03.2015.
23. Gordon H. S. 1954. The economic theory of a common resource: the fishery // Journal of Political Economy, 62. P. 124–142.
24. Gulland John A. 1980. Some Problems of the Management of Shared Stocks, FAO Fisheries Technical Paper. № 206, Rome.
25. Hardin G. 1968. The tragedy of the commons // Science, New Series, V. 162, № 3859. P. 1243–1248. URL: http://www.geo.mtu.edu/~asmayer/rural_sustain/governance/Hardin%201968.pdf.
26. Laerhoven F., Ostrom E. 2007. Traditions and Trends in the Study of the Commons // International Journal of the Commons. V. 1, № 1, October 2007. P. 3–28. URL: <http://www.thecommonsjournal.org>.
27. Ostrom E. 1997. Common-Pool Resources and Institutions: Toward a Revised Theory (Draft). Workshop Working Paper Series no. W97-18. URL: <http://hdl.handle.net/10535/5674>. Дата доступа: 20.03.2015. Ostrom E. 2002. Reformulating the Commons // Ambiente & Sociedade. URL: <http://hdl.handle.net/10535/3506>.
28. Thomson D.B. The sea clearances – a global overview. Proceedings of the Edinburgh IU for LVT Conference, Glasgow, Bell & Bain Ltd, p.106-123, 2003.
29. Антонян Н. Нагнетание страстей только мешает. Мурманский вестник,

- 11 октября, с.2, 2011.
- 30.Васильев А.М., Куранов Ю.Ф. Рыбная отрасль Мурманской области: современное состояние, стратегия развития. Апатиты, КНЦ РАН, 213 с., 2009.
- 31.Крайний А. В ожидании технологического рывка. Расширенное заседание коллегии Росрыболовства.
- 32.Ostrom E., Schroeder L., Wynne S. 1993. Institutional Incentives and Sustainable Development: Infrastructure Policies in Perspective. URL: <http://www.indiana.edu/~workshop/people/lostromcv.htm>. Дата доступа: 20.03.2015.
- 33.Schaefer M.B. 1954. Some aspects of the dynamics of populations important to the management of the commercial marine fisheries // Bulletin of the Inter- American Tropical Tuna Commission, 1. P. 27–56.
- 34.Schaefer M.B. 1957. Some considerations of population dynamics and economics in relation to the management of marine fisheries // Journal of the Fisheries Research Board of Canada, 14. P. 669–681
- 35.Fisheries Management in the Black Sea Countries Электронный ресурс
Режим доступа: https://www.trjfas.org/uploads/pdf_608.pdf
- 36.FAO, 2008d. Information on Fisheries Management in the Republic of Turkey <http://www.fao.org/fi/fcp/en/TUR/body.htm>
- 37.Global Forum on Oceans, Coasts and Islands. 2008. Oceans and Coastal Areas. <http://www.globaloceans.org/icm/profiles/ukraine.html>
- 38.Lykova, E. 2000. The fishery industry in Russia –Kaliningrad. EASTFISH Fishery Industry Profile, No.25. 63 pp.
- 39.Prodanov, K., Mikhailov, K., Daskalov, G., Maxim, C., Chashchin, A., Arkhipov, A., Shlyakhov, V. And Ozdamar, E. 1997. Environmental management of fish resources in the Black Sea and their rational exploitation. Studies and Reviews. General Fisheries Council for the Mediterranean. No. 68. FAO. Rome, 178 pp.
- 40.The Commission on the Protection of the Black Sea Against Pollution. 2008.

- The Black Sea Strategic Action Plan-Georgia. http://www.blacksea-commission.org/OfficialDocuments/Convention_iframe_main.htm
41. The Convention on Biological Diversity, 2008. Biodiversity. <http://www.cbd.int/chm/>
42. The General Directorate of Protection and Control. 2008. <http://www.kkgm.gov.tr>
43. The Ministry of Agriculture and Rural Affairs. 2008. <http://www.tarim.gov.tr>
44. Ustundag, E. 2007. Education of Fisheries in Turkey (in Turkish). Turk Tarim (Journal of the Ministry of Agriculture and Rural Affairs), 178 (2007), 48-53.
45. WWF - World Wildlife Fund. 2008. Sustainable fishing: Integrating conservation into fisheries management. http://www.panda.org/about_wwf/what_we_do/marine/our_solutions/sustainable_fishing/reducing_impacts/integrating_conservation/index.cfm